

dag også er i stand til at vurdere, hvilke licenser der er interessante ud fra et forretningsmæssigt synspunkt, og hvilke der er mindre interessante.

Det var det, det gik ud på.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg siger tak for indlæggene her i anden omgang. Jeg vil sige til hr. Kim Behnke, at min forsigtighed nu er blevet belønnet. Jeg inkluderede ikke hr. Kim Behnke i den enighed, der i øvrigt hersker mellem alle partier om målsætningen i »Energiplan 2000« om reduktion af CO₂ med 20 pct. i 2005. Fremskridtspartiet er på dette punkt som på så mange andre et af Folketingets mest konsekvente partier.

Japan, sagde hr. Kim Behnke, kan kun forklares gennem skattelovgivningen; det tror jeg er meget svært. Jeg tror, at forklaringen er den, at Japan ad den hårde vej har måttet gennemføre nogle omstillinger, som har gjort deres industri overordentlig konkurrencedygtig.

Der ligger i min analyse imidlertid ikke, at man uden videre forbedrer konkurrenceevnen, fordi man forøger energipriserne. Det ligger der ikke i det. Jeg sagde bare, at man har et mere sammensat forhold, end man umiddelbart skulle tro, og det er analyseret godt i mange internationale undersøgelser. Regeringen lægger jo som bekendt afgørende vægt på, at konkurrenceevnen ikke forringes i forbindelse med reduktionen med de 20 pct.

Så takker jeg fru Eva Møller for tilliden. Det tror jeg egentlig er den flotteste tillids erklæring, jeg har hørt rettet til en socialdemokratisk politiker. Det vil jeg gerne sige tak for og ikke ødelægge det smukke indtryk ved at kommentere det yderligere.

Så vil jeg kun til hr. Hansen-Nord og hr. Kim Behnke sige, at vi jo havde en debat for nylig om Nordsøen. Vi anerkender det arbejde, der foregår derude, og vi glæder os over resultatet af fjerde udbudsrunde.

Energiredegørelsen var ganske rigtigt koncentreret om opfyldelsen af »Energiplan 2000«, men det er indlysende, at ud fra et forsynings-sikkerhedsmæssigt synspunkt – og jeg havde nær sagt også ud fra et betalingsbalancemæssigt synspunkt – er det af afgørende betydning, at Nordsøaktiviteterne foregår på den måde, de gør. Vores forsyninger med naturgas, som jo er en væsentlig del – også miljøpolitisk set – af energipolitikken, hænger også sammen med dette, så det vil jeg meget gerne tage med her ved denne lejlighed og så endnu en gang sige

ordførerne tak for de mange gode indlæg, vi har fået.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forespørgsel nr. F 31:

Forespørgsel til miljø- og energiministeren:
»Hvilke initiativer agter regeringen på baggrund af miljø- og energiministerens energipolitiske redegørelse at iværksætte i 1995 for at opfylde de opstillede mål for CO₂-reduktion i år 2005?«

Af Anni Svanholt (SF) og Steen Gade (SF).
(Forespørgslen anmeldt 25/1 95. Fremme af forespørgslen vedtaget 31/1 95).

Begrundelse

Anni Svanholt (SF):

Jeg skal på SF's vegne kort motivere forespørgslen. Vi har naturligvis haft en god del af diskussionen om disse vigtige spørgsmål her under redegørelsesdebatten. Vi har da også kunnet konstatere, at næsten alle partier står bag målsætningerne i »Energiplan 2000«.

Men efter SF's opfattelse ville det være forkert i et så vigtigt spørgsmål, hvis der ikke blev angivet nogle retningslinjer for, hvorledes det nu skal følges op, altså hvilke konkrete initiativer der skal tages med henblik på opfølgningen. Det er og bliver jo det helt centrale, og det er også dér, der er politisk uenighed.

Det er baggrunden for forespørgslen.

Besvarelse

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

På baggrund af den debat, vi har haft i dag om den energipolitiske redegørelse, mener jeg nok, at der er sikkerhed for, at Folketinget bakker op om den danske målsætning om en 20 pct.'s reduktion af CO₂-emissionen i år 2005 i forhold til niveauet i 1988.

Derfor mener jeg også, at der bør være sikkerhed for, at Folketingets partier er villige til at bakke op om de nødvendige initiativer.

Der skal ikke være tvivl om, at regeringen vil gøre alt, hvad der er muligt for at leve op til forpligtelsen. Det er blandt andet baggrunden for, at vi skal have en ny energiplan inden udgangen af året. Kasseeftersynet i forbindelse med den energipolitiske redegørelse, som vi diskuterede under det forrige punkt på dagsordenen, skal også ses i den sammenhæng.

I modsætning til andre lande sætter vi ikke bare nogle flotte målsætninger op for omverdenen, vi gør faktisk også selv noget for at leve op til dem.

Det er ikke nødvendigt for os at skulle deltage i den internationale skønhedskonkurrence, som man indimellem har indtryk af at der er på det her område. Mange lande har målsætninger som de danske, men det er svært at se disse landes interesse for at gennemføre de nødvendige initiativer nationalt og bakke op om fælles internationale virkemidler.

Vi har i Danmark et internationalt ansvar, som vi er os bevidst, og som vi arbejder målrettet på at opfylde, ikke fordi vi er naive, ikke fordi vi er tøsse gode, men fordi vi er enige i indholdet i klimakonventionen, der gør det klart, at de rige lande har en forpligtelse til at gå foran, når det drejer sig om at reducere udslippet af CO₂.

Jeg var i går til en konference arrangeret af den norske regering om det, man kalder bæredygtige forbrugsmønstre i den udviklede del af verden. Der var mange spændende indlæg, og mange regeringer var repræsenteret. Et af de indlæg, jeg lagde mærke til, var af den førende energi- og miljøøkonom fra OECD, B. Long, som gjorde opmærksom på, at alle internationale miljøpolitiske fremskridt er sket i kraft af, at enkelte lande er gået foran de andre, og at de andre lande er fulgt efter.

Megget få internationale fremskridt er sket, alene fordi alle er gået i samme takt. Der er sket det, at nogle lande er gået foran, og jeg mener, det er rigtigt, at Danmark går foran, men at vi selvfølgelig skal gøre det på en sådan måde, at vi ikke ødelægger det for vore egne danske virksomheder og ikke ødelægger beskæftigelsen i Danmark.

Målet er at opfylde de miljøpolitiske målsætninger, som ligger nedfældet i klimakonventionen – ikke at eksportere gode danske arbejdspladser til andre steder i verden.

Vi mener, at der er mange muligheder for at reducere CO₂-emissionen. Mange rige lande er meget bekymrede over at skulle bruge disse

muligheder, og andre vil kun anvende internationalt koordinerede økonomiske virkemidler. Men vi er – som jeg sagde før – af den opfattelse, at det er nødvendigt, at det enkelte land lever op til sit ansvar og i givet fald også er parat til at gå foran under de forudsætninger, jeg nævnte før.

Vi er ligeledes af den opfattelse, at der ikke er tale om at bruge enten økonomiske eller administrative virkemidler. Vi mener, at der er brug for begge dele understøttet af den nødvendige kommunikation for at få ændret livsstil og adfærd på lang sigt.

Lad mig derfor gentage: Vi arbejder seriøst med at opfylde målsætningen, og som jeg tidligere har sagt det her i dag, så er det ikke nogen hemmelighed, at der er masser af problemer i denne sag, men det er der jo naturligvis i ethvert dynamisk udviklingsforløb.

Helt konkret kommer der en ny energiplan inden udgangen af 1995. Den skal sikre, at vi når målsætningen i år 2005, sådan at vi igen er tilbage på sporet. Samtidig skal den pege på de mere langsigtede løsninger efter år 2005, dvs. med sigte på år 2010 og 2030, ja, måske endda endnu længere.

Ud over dette bliver der løbende arbejdet med gennemførelsen af de initiativer, der er beskrevet i »Energiplan 2000«, og opfølgringen fra 1993. Det gælder f.eks. udbygningen med decentral kraftvarme, gennemførelsen af en række energibesparelsesforanstaltninger i boliger, i den offentlige sektor og i industrien. Vi kæmper i øjeblikket for at få så høje normer for køle- og fryseskabe inden for EU som overhovedet muligt, så vi kan få et tilfredsstillende system, der kan sikre elvarmekonverteringen, og vi arbejder også for indførelsen af grønne afgifter i erhvervslivet – blot for at nævne nogle områder.

Mange af tingene har jeg og andre i salen været inde på tidligere, så jeg føler ingen grund til at gå yderligere i detaljer. Vi følger løbende op på, hvor langt vi er, og vi vil løbende justere virkemidlerne i forhold til målsætningen. Jeg er ikke så bekymret for, at vi ikke kan nå målet – selv om det godt kan se lidt broget ud, når man følger den offentlige debat – så længe vi oprigtigt her i Folketinget på et bredt grundlag fastholder målsætningen.

Forhandling

Anni Svanholt (SF):

Jeg skal takke ministeren for besvarelsen og sige, at det var meget tilfredsstillende og opmuntrende at høre, at Danmark selvfølgelig på alle måder skal leve op til den internationale forpligtelse – ikke bare i flotte ord, men også i konkrete handlinger. Det er jo det, der reelt tæller, nemlig at der arbejdes seriøst med en ny energiplan, sådan at vi får de konkrete initiativer her med udgangen af 1995.

Jeg bemærkede også ved tidligere debatter i svarene fra ministerens side, at de 5–6 pct. faktisk er en undervurdering. Det vil så sige, at man da i hvert fald under alle omstændigheder skal sigte efter beslutninger, som kan give de 6 pct. Vi må absolut ikke sigte for lavt, for derved vil Folketinget jo antagelig komme til at stå i den samme situation ved udgangen af dette år, at man endnu en gang skal konstatere, at virkemidlerne er utilstrækkelige, og det ville sandelig være en meget dårlig situation.

Vi synes også i SF, at det er meget vigtigt, at man får perspektiv ind i de nye overvejelser her, sådan at tankerne går videre, nemlig til år 2010, ja, 2020.

De elementer, som miljøministeren nævnte i sin redegørelse, nemlig at decentral kraftvarme skal udbygges videre, at der skal ske besparelser, at der skal satses kraftigt på normer for elapparater, og at der også reelt skal gennemføres det, der tidligere er besluttet, er centralt for os. Det var jo i øvrigt det, jeg nævnte i min tidligere ordførertale.

Så har vi de grønne afgifter, og det er og bliver det væsentlige punkt. Her har vi jo gennemarbejdet rapporter, som siger, at der er mulighed for at få i hvert fald 5 pct.s reduktion i CO₂-udslippet. Det må man naturligvis koncentrere sig om, samtidig med at der arbejdes ihærdigt på de andre områder. Jeg vil derfor mene, at vi i dag kan få vedtaget en dagsorden, som kan sige noget om, i hvilken retning vi skal gå. Det må være det, der er centralt.

Jeg skal derfor på vegne af SF fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Folketinget bekræfter målsætningen fra »Energiplan 2000« om, at CO₂-udslippet skal nedbringes med 20 pct. inden år 2005.

Folketinget konstaterer, at fremskrivninger viser, at der selv med en målbevidst udførelse af de vedtagne initiativer er en manko på mindst 6 pct. i opnåelsen af dette mål.

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag til ikrafttræden senest den 1. januar 1996 med henblik på, at erhvervene kan bidrage med 5 pct. af mankoen, bl.a. igennem grønne afgifter.

Folketinget opfordrer regeringen til inden udgangen af 1995 at fremlægge forslag til en konkret handlingsplan for, hvordan bl.a. øget anvendelse af vedvarende energi og energibesparelser kan bidrage med den nødvendige resterende reduktion.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«
(Dagsordensforslag nr. D 37).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår i de videre forhandlinger.

Martin Glerup (S):

Vi kan hilse SF's forespørgsel velkommen. Dette er et meget vigtigt emne, for vi ved jo, at hvis vi ikke foretager os noget, står vi om 10 år med en gennemhullet miljøplan, et uacceptabelt miljøsvineri samt et ret så flosset internationalt renommé, fordi vi bryder de aftaler, vi selv har skrevet under på.

Generelt vil Socialdemokratiet føre en energipolitik, der på én gang fastholder stor forsyningsikkerhed for forbrugere og samtidig sikrer, at den anvendte energi udnyttes bedst muligt, tager økonomiske hensyn, fører til mindst mulig forurening og placerer Danmark i front i den teknologiske udvikling i energistrukturen.

Det kan ske på forskellige måder, bl.a. ved at der satses på en bred vifte af forskellige energikilder – dog ikke a-kraft – at der tilstræbes den højest mulige effektivitet i energianvendelsen, f.eks. gennem kraftvarmekonceptet, hvor overskudsvarme fra elektricitetsproduktionen anvendes til husopvarmning, og ved at der udvikles og tages stadig mere energibesparende principper i anvendelse ved transport af personer og gods.

Vi vil også have, at landets egne tilgængelige energiressourcer skal anvendes bedst muligt inden for fornuftige, økonomisk og miljømæssigt forsvarlige rammer. Vi ønsker, at der skal stilles stadig strengere krav med hensyn til mil-

jøbeskyttelsen, samtidig med at den danske energisektor integreres i de internationale vilkår med øget konkurrence, men også med hensyntagen til miljøet.

Målsætningen i »Energi 2000« om CO₂-reduktion i år 2005 med 20 pct. er selvfølgelig den overordnede ramme for hele vores miljø- og energipolitik. Vi har godt fat via varmeplanlægningen, fordi færdiggørelsen af den decentrale kraftvarmeudbygning og en fortsat vækst i industriel kraftvarme er et uhyre vigtigt omdrejningspunkt.

Heldigvis sker der landet over en massiv udbygning af decentrale naturgasfyrede kraftværker, der også producerer varme. Vi synes, det er en udmærket ting, at vi på den måde får energien udnyttet på den bedste måde.

Inden for elsektoren er loven om intergreret ressourceplanlægning samt loven om elselskabernes sideordnede aktiviteter – bl.a. i udlandet – også meget væsentlige for, at vi kan opfylde vores miljø- og energimæssige målsætninger. Satsningen på elbesparelser skal sættes i system, og der skal foretages en løbende vurdering af målopfyldelsen med hensyn til omlægning til renere brændsler i forbindelse med CO₂-strategien; det vil være udgangspunktet, når der skal tages stilling til nye kraftværksblokke.

Inden for vindkraften skal målsætningen om fortsat udbygning fastholdes, også for så vidt angår elværkernes direkte forpligtelser. Den skal for øvrigt udvides i de kommende år, så der bliver lavet flere elværksejede vindmøller, og også sådan, at der bliver sat mere gang i de private vindmøller.

Kommunernes planlægning skal være færdig til sommer, og mulighederne for at opstille møller i mindre klynger skal udnyttes, så elværkerne kan gå sammen med lokale private møllelav for at skabe sammenhæng mellem mølleudbygningen og forstærkningen af elnettet.

Dansk vindmølleindustri skal globale førerposition skal fastholdes gennem et fremadrettet samarbejde mellem energiforskningen, elsektoren og fabrikanterne.

Vi mener, at der skal sættes ind over en bred front for at klare de udfordringer, der ligger foran dansk energipolitik, hvis vi skal opfylde vores internationale forpligtelser om en miljøansvarlig fremfærd, samtidig med at vi sikrer virksomheder og private en billig energiforsyning.

Derfor skal jeg på vegne af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Centrum-Demokraterne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Idet Folketinget bekræfter målet i »Energi 2000« om nedsættelse af CO₂-udslippet med 20 pct. i år 2005, konstaterer Tinget, at regeringen er i gang med forhandlinger med erhvervenes organisationer og de politiske partier om midlerne til at nå dette mål – herunder grønne afgifter for erhvervslivet – således at konkurrenceevnen ikke belastes.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«
(Dagsordensforslag nr. D 38).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Også dette forslag indgår i de videre forhandlinger:

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Der var lidt i hr. Martin Glerups tale, som jeg undrede mig noget over. Det var i starten, hvor hr. Martin Glerup sagde, at Danmark er ved at bryde de aftaler, vi har indgået internationalt om reduktions-, servicerings- og CO₂-problematikken. Det forstod jeg ikke. Jeg vil gerne have det gentaget. Mener Socialdemokratiets ordfører, at vi ikke engang kan holde de internationale indgåede CO₂-målsætninger, den såkaldte Rio-målsætning, hvor vi stabiliserer CO₂-udslippet med reference i 1990 frem til år 2000, for så skal jeg ned og lave min ordførertale helt om, skal jeg sige.

Jeg mener, vi så rigeligt, endda med næsten plus 20 pct., overholder de internationale aftaler. Det er ikke her, Danmark har problemer. Ingen af de internationale aftaler om CO₂-reduktion er for mig at se noget problem overhovedet. Men jeg vil gerne lige have be- eller afkræftet, om jeg har forstået hr. Martin Glerup korrekt.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg vil gerne spørge hr. Glerup i forlængelse af den energirededegørelsesdebat, vi har haft, og så hr. Martin Glerups tale nu her under forespørgselsdebatten, hvorfor man ikke i Socialdemokratiet interesserer sig mere for at gå ud og foretage reduktioner, både hvad angår CO₂ og svovldioxid, reducere på de store enheder, så vi får opgraderet, moderniseret og miljøforbedret vore store kraftværker og med den forbedring kan tage hele miljøgevinsten hjem på én gang frem for at skulle ud og genere danske virksom-

heder, danske private familier, sende folk på gaden til arbejdsløshed osv., fordi man gennemfører alle de her initiativer over for industri, landbrug, fiskeri osv.

Hvorfor ikke tage det dér, hvor det er nemt at tage? Dér er det også meget nemmere at kontrollere, og så skal der ikke ansættes titusinder af kontrollanter til at gå rundt og se, om folk nu har formastet sig til at have en lille varmeblæser stående i soveværelset et sted, hvor man ikke må bruge elvarme. Hvorfor kan Socialdemokratiet ikke se, at det vil være en fornuftig politik, når man oven i købet tager i betragtning, at mange af de socialdemokrater, der sidder i ledelsen for en række af de store energiselskaber, peger på den løsning? Hvorfor kan det gode signal ikke sive ind hos den socialdemokratiske folketingsgruppe og blive præsenteret her fra talerstolen?

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Til hr. Peter Hansen-Nord må jeg sige, at jeg ikke forstår det, hvis det er sådan, at hele formiddagens drøftelser skulle have været forgæves, for det er jo netop det, vi har drøftet hele dagen, og vi skal blive ved et godt stykke tid endnu.

Det er da udmærket, at hr. Peter Hansen-Nord rejser spørgsmålet, så der kan dukke lidt lys op bag dissen, for det, der er det egentlige problem, er jo, at vi, så vidt vi kan se i dag, vil have en manko på 6 pct. i forhold til den reduktion på 20 pct. af CO₂-udslippet i år 2005, som vi har forpligtet os til ved vores underskrift på den klimakonvention, som var resultatet af topmødet i Rio, efter Toronto-erklæringen osv. Det er jo netop det, vi diskuterer; det er det, der er problemet. Det er da klart, at det er hovedsagen, at vi får løst det.

Når vi er nødt til at tage fat nu, skyldes det simpelt hen, at de foranstaltninger, der skal træffes, skal træffes nu for at kunne virke inden år 2005.

Til hr. Kim Behnke må jeg sige, at kravene til svovlrensning osv. på de store kraftværker er jo allerede i top, og man investerer milliarder af kroner for at sikre sig mod svovludslip. Man har nået nogle fantastisk gode resultater dér. Det eneste, man ikke kan komme til livs, er det forøgede CO₂-udslip, og derfor er man nødt til at tage fat på det over en bredere front. Men ikke noget med, at der skal nogle energikrattuskere ud og se, om hr. Kim Behnke bruger en eller

anden varmeblæser i sit sommerhus; det er jo ikke det, der er tale om.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det fik jeg ikke så forfærdelig meget ud af, men det kan være, jeg ikke har skruet nok op for høreapparatet.

Jeg er overbevist om, at hr. Martin Glerup her fra talerstolen for lidt siden fortalte os, at Danmark havde problemer med at overholde sine internationale aftaler vedrørende CO₂-stabiliseringen. Jeg vil gerne bede om, at det bliver fuldstændig afkræftet. Det er intet problem.

At vi selv har lavet en intern dansk aftale med reference fra 1988 frem til år 2005 med et reduktionsmål på 20 pct., er en anden sag. Regeringen mener, at man ikke når målet. Jeg vil senere helt klart bevise, at vi har nået målet, og at vi sagtens når det med de initiativer, der er sat i gang.

Jeg vil godt lige – bare for at sikre, at vi er enige – bede hr. hr. Martin Glerup bekræfte, at det ikke er internationale CO₂-målsætninger, der efter regeringens opfattelse er problemet for Danmark.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Til hr. Hansen-Nord må jeg sige, at problemet er, at vi har lavet en energiplan, der hedder »Energi 2000«, og det gjorde vi under den tidligere regering, hvor hr. Hansen-Nords parti var med. Det var Venstre, De Konservative og de andre regeringspartier, som lagde den frem, og vi støttede den. Vi støttede »Energi 2000«. Deri har vi forpligtet os til at nedbringe CO₂-udslippet med 20 pct. i året 2005. Det går jeg ud fra at vi er enige om, og det er det, der er problemet.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Danmark har jo sammen med en række andre lande – desværre ikke så mange: Østrig, Australien, Belgien, Canada, Holland, Luxembourg, New Zealand og Tyskland – lavet en målsætning om 20 pct.s reduktion år 2005; det er den, vi kalder Torontomålsætningen. Så den forpligtelse, og dér har vi store problemer, som vi altså diskuterer i dag.

Jeg regner med, at også Venstre vil støtte en dansk forhandlingslinje til Riømødet og til Berlinmødet – opfølgningen efter Riømødet – her i slutningen af marts og begyndelsen af april, hvor ø-staterne har stillet et forslag om, at den-

ne Torontoklub bliver gjort til en konvention, som landene skal tilslutte sig.

Jeg mener, det ville være helt unaturligt, om Danmark ikke går i spidsen og støtter det forslag, netop når vi har det som en national målsætning, og dermed er der ikke en modsætning mellem, hvad skal vi sige, international politik og national målsætning.

Peter Hansen-Nord (V):

Siden den store CO₂-pakke blev gennemført uden om den daværende VK-regering i 1992, er der nu gået 3 år med at overbevise de øvrige medlemmer i EU om en sådan afgifts fortræffeligheder. Adskillige gange har fælles CO₂-afgift været på forskellige ressortministres dagsorden i Ministerrådet, uden at det er lykkedes at komme et skridt videre – faktisk har man taget adskillige skridt baglæns.

Netop argumentet om, at nu ville Danmark vise det gode eksempel og hurtigt få de andre med på ideen, var et gennemgående tema hos forslagsstillerne i 1991-92. I Venstre troede vi ikke på det projekt. Vi var mere af den opfattelse, at man overtaler ikke andre til de tåbeligheder, man selv begår, og befolkningen må endnu en gang vurdere, hvem der er bedst til at løse fremtiden. Lande som f.eks. Holland, som dengang også havde en CO₂-afgift, har i mellemtiden elimineret effekten over for erhvervslivet. Tilbage på tømmerflåden står nu Danmark og kigger langt efter vennerne.

Det endelige dødsstød vedrørende en fælles EU-miljøafgift på CO₂-emission kom på regeringsstopmødet i Essen sidste efterår. Danmarks statsminister, hr. Poul Nyrup Rasmussen, var enig i, at EU ikke kunne beslutte fælles afgifter ved flertalsbeslutninger, og så er udsigten til en fælles CO₂-afgift sparket et godt stykke ind i det 21. århundrede.

Flere fremtrædende medlemmer af regeringspartierne har med skiftende mellemrum også udtrykt deres skepsis angående CO₂-beskatningens effekt på nationalt plan. Blandt disse bør nævnes to nuværende medlemmer i henholdsvis Kommissionen og Parlamentet. De har talt bjerget direkte imod og kynisk konkluderet, at CO₂-problematikken skal ses i en større sammenhæng. Det er vi enige i i Venstre.

Den måde, den nuværende CO₂-afgift og de påtænkte stramninger virker på, er efter Venstres opfattelse alene et planøkonomisk element, som for længst er taget af den verdenspolitiske dagsorden. Skulle regeringen være i tvivl om

denne påstand, er jeg sikker på, at der stadig væk findes små studiegrupper spredt rundt om i området øst for den tidligere Berlinmur.

Har CO₂-afgiften i Danmark da slet ikke været godt for noget? Sådant spørger mange skeptikere, når de hører Venstres afvisende holdning. Jo, der er jo ikke noget, der er skidt, uden at det er godt for noget, og her er det værd at bemærke den øgede interesse for bevarelse og udbygning af a-kraft i flere EU-lande. Her har CO₂-diskussionen og de tiltrådte CO₂-stabiliseringsaftaler fra Rio hjulpet godt med. Dette er en effekt, vi ikke er utilfredse med i Venstre, uden at jeg dog skal fortsætte med a-kraftdebatten her i dag.

Jeg ved godt, at det er forbundet med et stort prestigetab at opgive en fejlagtig CO₂-afgift. Men i Venstres skudsmålsgang over denne regering vil en sådan beslutning blive opført under de positive tiltag, så der er da noget at stræbe efter.

CO₂-afgiften skal afvikles hurtigst muligt parallelt med nogle forhandlinger med erhvervslivet om nogle obligatoriske energisyn og reduktionsmål ved anvendelse af miljøbelastende stoffer. Dette er recepten, der giver en masse muligheder og opstart på en proces, som jeg ikke kender slutdatoen på. Rækken af positive eksempler ved frivillige aftaler er god og lang: Svovldioxidaftalen, den frivillige batteriaftale, pesticidhandlingsplanen og vandmiljøplanen. Alle disse passer til den danske form for demokrati.

Nu skal man selvfølgelig ikke starte med at stille så store krav, at forhandlingspartnerne på forhånd opgiver. Det her er én lang pædagogisk øvelse, hvor det vigtigste element er at bevare engagementet og naturligvis sørge for ros og anerkendelse i kontant form til dem, der viser vejen. Så tror vi i Venstre på, at vi når et tilfredsstillende resultat.

Regeringen påstår, at CO₂-målsætningen i »Energi 2000« ikke nås i 2005 med de iværksatte og planlagte tiltag. Der mangler 2 pct. på energidelen og 3 pct. på transportsektoren. Det er det, jeg kalder et stykke bestilt arbejde, og det kræver ikke store talenter at lave et sådant regnestykke.

Her bør indskydes, at dette er en dansk plan, hvorimod de internationale aftaler om stabilisering af CO₂ i år 2000 med reference fra 1990 jo opfyldes i fuldt mål – og lidt til.

Men jeg vil vende tilbage til det danske selvpineri med henblik på opfyldelsen af målsætningen, og så vil jeg med nogle få spørgsmål og

udpegning af nogle glemte beregninger trylle de manglende 5 pct. væk. Der er i »Energi 2000« ikke omtalt eller taget hensyn til et samlet miljøregnskab.

Siden »Energi 2000« blev vedtaget, har miljøtiltag i industrien og i erhvervslivet generelt ikke været medregnet på kreditsiden. Vi, der vedtog planen i 1990, havde ikke en kinamands chance for at vide, hvor mange miljøforbedrende initiativer erhvervslivet ville tage eller blive pålagt, som kostede energi og dermed CO₂-emission.

Kravene til miljø- og energipolitikken trækker derfor ikke altid i samme retning. Eksempelvis kan nævnes: Kræver rensning af luft og spildevand megen energi? Skal dette miljørigtige merforbrug på debet- eller kreditsiden i vores CO₂-regnskab?

I Venstre går vi f.eks. ind for det miljøvenlige kraftvarmekoncept, men vi må samtidig erkende, at vi pumper varmt vand rundt over længere og længere afstande. Det koster energi, hr. minister. Hvor skal det bogføres?

Tre danske raffinaderier, der behandler 8,5 millioner t råolie, er i dag gennem nogle store investeringer i miljøforbedrende foranstaltninger nogle af EU's mest energiintensive. Det betyder et 10-15 pct. større procesforbrug end nødvendigt og dermed igen en øget CO₂-udledning, ca. 100.000-150.000 t om året. Hvor skal det bogføres?

Endvidere går der ca. 1,5 millioner t råolie eller raffineret olie til eksport på grund af omlægningen i vores egen energipolitik. Skal nettoeksportens CO₂-andel i den forbindelse ikke krediteres vores CO₂-regnestykke? Sådan kan man altså blive ved med at konstatere, at øgede miljøkrav koster energi og dermed CO₂-emission.

Vedrørende transporthandlingsplanen vil jeg gerne pege på, at ændringer i brændstof- og vægtafgifter siden 1990 betyder, at det ikke længere er attraktivt at køre i dieseldrevne personbiler og varebiler. Dette reducerer partikel- og svovlforurening, o.k., men samtidig betyder skift af brændstoftype, at vi øger mængden med 25 pct. Et dansk krav om 3-vejs-katalysatorer i disse biler giver altså yderligere en stigning på 5 pct. Hvor skal den omlægning bogføres?

Venstre var ved behandlingen af »Trafik 2005« positive over for at medvirke til en intensiveret indsats over for muligheden af at tilsætte etanol til benzin og biodiesel til dieselolie for derigennem at reducere transportsektorens

CO₂-udslip. Transporthandlingsplanen taler jo nemlig om, at man kan nedbringe CO₂-emissionen med 10-15 pct. ved tilsætning af 800.000 t etanol i år 2010 igennem en afgiftsprofil.

Jeg spørger: Hvor langt er regeringen med videre udbygning her til stabilisering af transportsektorens CO₂-problematik?

Afhængigt af, med hvilket temperament man betragter disse vigtige elementer i det danske CO₂-regnskab, vil jeg påstå, at Venstre har efterladt en betydelig margin til at retfærdiggøre vores påstand om, at Danmark nok skal nå CO₂-målsætningen i 2005.

For at være helt sikker vil jeg afslutningsvis pege på usikkerheden omkring regeringens beregninger vedrørende energiintensiteten, hvor man pludselig i Dithmerrapporten benytter sig af såkaldte internationale undersøgelser og dermed kommer frem til, at den kun stiger 0,5 pct. pro anno. Hvorfor holder man sig ikke til de danske tal, der de sidste 5 år viser 0,75 pct. stigning? Havde man brugt disse tal, var det, vi diskuterer i dag, unødvendigt, for så var man allerede derigennem i sine beregninger kommet frem til, at de 5 pct., man mangler, var væk. Men så havde vi naturligvis ikke haft den udmærkede debat i dag. Og man kan så vurdere, når vi engang er færdige – forhåbentlig i dag – om det var en god eller dårlig idé.

Men som sagt er der en række elementer, som jeg mener der ikke er taget højde for i vores regnestykker, og derfor er mit helt klare postulat her, at vi sagtens når den CO₂-målsætning, der ligger i »Energi 2000«, og som Venstre også står bag, med de allerede etablerede tiltag og de planlagte tiltag, der ligger i sektorerne.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Det er jo lidt af et nybrud i Folketingets arbejdsform, at vi har fire forespørgsler oven på en redegørelsesdebat, forespørgsler, som alle griber lidt ind i hinanden.

Hr. Peter Hansen-Nord vil sikkert medgive mig, at en række af de spørgsmål, han rejser i sit ordførerindlæg, faktisk indgår mere naturligt i den forespørgsel, han selv har stillet, og som kommer til forhandling på et senere tidspunkt i dag. Derfor står diskussionen lidt skævt, idet regeringen endnu ikke har haft lejlighed til at svare på hr. Peter Hansen-Nords forespørgsel.

Men jeg vil allerede nu sige til hr. Peter Hansen-Nord, til de andre ordførere og til Folketinget, at hvis man følger det forslag, hr. Peter Hansen-Nord nævner, om at afskaffe den dan-

ske CO₂-afgift, herunder også alle de programmer, der finansieres ved provenuet fra den danske CO₂-afgift, siger Energistyrelsens beregninger, at så er mankoen ikke 6 pct., men 14 pct. De tal er jeg parat til at lægge frem i Folketingets Energipolitiske Udvalg. Men man skal altså være klar over, at man starter ikke ved 6 pct., men ved 14 pct., hvis man følger det forslag, som bliver lagt frem her.

Deretter hørte jeg, at hr. Peter Hansen-Nord sagde, at nu ville han trylle problemet væk. Og jeg skal ærligt indrømme, at i betragtning af al den møje, vi har med det her spørgsmål, var jeg en af dem, der sad tilbage og glædede mig til tryllekunstens lykkelige udfald. Men desværre lykkedes det ikke engang hr. Hansen-Nord at trylle problemet op i ærmet, for det, han jo gjorde i sit indlæg, var faktisk at give en række årsager til, at vi på nogle områder har haft stigning i CO₂-udslippet.

Jeg synes, at fælles for en række af de eksempler, han nævnte, var, at der sådan set er gode grunde til, at man på nogle områder bruger mere energi eller har energitab af den ene eller den anden art. Forøgelsen af aktiviteten i Nordsøen – bare for at tage et eksempel – er jo noget, der koster energi, som også flere ordførere var inde på i formiddags, da vi diskuterede dette spørgsmål. Men tilbage står, når vi skræller alt det her af, at det er en kendsgerning, at vi i øjeblikket udslipper CO₂ – og vil gøre det i fremtiden på det grundlag, vi nu engang kender – i større mængder end det, der lå i planlægningen i »Energi 2000«.

Vi når ikke med de beslutninger, vi allerede har truffet, målet: de 20 pct.s reduktion, og derfor er det nødvendigt i dialogen med de politiske partier, i dialogen med erhvervene at finde frem til de instrumenter, der gør, at Folketinget kan leve op til sine egne målsætninger. Det er det, der er det alvorlige.

Hr. Hansen-Nord sagde noget, som jeg var ked af. Hr. Hansen-Nord sagde, at det var bestilte tal. Hr. Hansen-Nord tænker øjensynlig, at regeringen har en stor interesse i at fremstille situationen så slem som overhovedet mulig. Jeg tror ikke, hr. Hansen-Nord kan have læst en eneste dansk avis i de sidste måneder og derved være blevet overbevist om, at det her projekt er et nemt projekt for regeringen.

Det er ikke noget, vi gør for vores sjælefreds eller bekvemmeligheds skyld. Vi gør det, fordi Danmark som andre lande er konfronteret med en virkelig alvorlig udfordring, nemlig risikoen

for klimaforandringer, som vi jo desværre allerede kan iagttage en række eksempler på. Naturkatastrofe efter naturkatastrofe følger i stadig hurtigere og i forhold til historiske erfaringer uheldsvanger hurtig rækkefølge: oversvømmelser, tørkeperiode, storm, stormflod, orkaner osv., noget, som har givet sig udtryk i – det er jo et kapitalistisk samfund, vi lever i – at forsikringsselskaberne allerede er begyndt at sætte præmierne ganske markant i vejret.

Det er allerede ved at gå galt. Og for at Danmark skal løfte sin del af opgaven, har vi dette med de 20 pct., og det er derfor, vi gør det, det er derfor, vi har disse dialoger, det er derfor, vi snakker om grønne afgifter. Det er ikke et ideologisk mål at få indført grønne afgifter eller gøre noget som helst andet, men det er en forpligtelse, en menneskelig, en miljømæssig, en politisk forpligtelse, at Danmark lever op til sin målsætning om en reduktion på de 20 pct.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Til hr. Hansen-Nord: Jeg fik ikke svar fra Venstre på, om man internationalt har tænkt sig, at Danmark skal lade være at støtte de små ø-staters forslag på konferencen i Berlin. Og det var sådan set det, jeg forstod på Venstres indlæg at vi ikke skal. Når de små ø-stater er gået frem på verdensarenaen, er det jo, fordi de ved, de er ofre for drivhuseffekten, hvis nogen er det. I forlængelse af det svar, som hr. Svend Auken har givet før, mener jeg, at Venstres indlæg her enten er hykleri, at man går med til målet, men ingen metoder vil, eller også vil man, når man afviser afgifter, indføre et kontrolregime, som siger sparto til, hvad vi har set her i landet. Hver enkelt lille erhvervsdrivende skal kontrolleres af staten; den ene kontrollant efter den anden skal ud at læse elmåleren af. Er det dét, Venstre vil?

Nej, så kom svaret. Så valgte Venstre – og hr. Hansen-Nord må undskylde mig ordvalget, men jeg har ikke et bedre – at komme med kreativ miljøregnskabsføring her fra talerstolen. Som om CO₂-udslip ikke er CO₂-udslip helt uafhængigt af, hvordan det er fremstillet. CO₂ må være CO₂, når man måler det, men det, hr. Hansen-Nord var ved at opdigte et Venstre-kreativt miljøregnskab på, var, at hvis CO₂-udslippet kommer på en bestemt måde, skal det ikke tælles med. Det var lidt ynkeligt, og hvis det virkelig er V, K og Z's argumentation for at ville fjerne den eksisterende CO₂-afgift og sige nej til øgede afgifter på dette område, synes jeg, det er godt, vi har fået det frem i dagens lys.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Det var jo en interessant forelæsning, vi fik, om bogføring fra Venstres ordfører. Jeg kan forstå, at Venstres bogføringsprincip er, at hvis man har en udgift, som man har brugt til noget godt, skal den bogføres som indtægt. Det er jo en interessant måde at arbejde på. Jeg er helt sikker på, at det ry, som SF i starten af 1980'erne lidt uberettiget havde for at ville bruge nationalproduktet to gange, overtrumfer Venstre langt med den metode. Hvis alle udgifter, der er anvendt til noget godt, kan bogføres som indtægter, er der jo ingen grænser for, hvor langt cirkuset kan trække.

Det, jeg syntes var mest interessant ved hr. Hansen-Nords indlæg, var egentlig, at Venstre meldte sig fuldstændig ud af debatten om at få løst dette problem. Venstre anerkender ikke dagsordenen for de forhandlinger, der foregår i øjeblikket med regeringen, med erhvervslivet og med de politiske partier, fordi Venstre simpelt hen ikke anerkender, at der er noget problem. Venstre vil ikke anerkende, at vi har en manko i forhold til at nå CO₂-målsætningen. Man kan egentlig undre sig over, hvorfor Venstre møder op til de forhandlinger, når der ikke er noget problem. Og jeg vil gerne spørge hr. Hansen-Nord, hvorfor man deltager i nogle forhandlinger, der skal føres om en emnekreds, hvor man ikke anerkender at der overhovedet eksisterer noget problem?

Endelig forstod jeg det sådan, at Venstre under alle omstændigheder ville være kategorisk imod, at man indførte CO₂-afgift isoleret set i Danmark. Det er jo også logisk, for når man i ca. tre år har kæmpet indædt for at fjerne en afgift på 35 kr. pr. ton, kan det jo være lidt svært pludselig at gå ind for en på 200 kr. pr. ton.

Derfor må jeg spørge hr. Hansen-Nord, om man ikke kan konkludere, at det er meningsløst at forhandle med Venstre på dette område. Man anerkender ikke problemkredsen, og et af de midler, der nødvendigvis skal i spil i debatten, vil man kategorisk afvise at være med til. Derfor må jeg spørge, om der overhovedet er nogen grund til at diskutere videre med Venstre i denne sag.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Det er jo sådan, at vi har kendskab til en politiker, der engang har sagt ordene om, at man har et standpunkt, til man tager et nyt. Det har jeg

fornemmet var noget, der kunne ske over en udviklingsperiode af et vist åremål, men jeg har alligevel i al venskabelighed et spørgsmål til hr. Peter Hansen-Nord, og jeg vil her tillade mig at citere lidt fra dagbladet Børsen den 25. maj sidste år, altså for mindre end et år siden. Deraf fremgår det, at Venstres grønne provo, den energipolitiske ordfører, Peter Hansen-Nord, over for dagbladet Børsen fastslog, at miljøafgifter er et brugbart og effektivt styringsinstrument i miljøpolitikken. Og han opfordrede sit parti til at opgive felttoget mod CO₂-afgiften og sætte andre og vigtigere ting øverst på den politiske dagsorden.

Jeg vil gerne spørge hr. Hansen-Nord, hvad det er, der har ændret sig siden maj måned. Der må være sket et eller andet.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil gerne begynde med det sidste indlæg. Man kan læse aviser på mange måder, og man kan forstå ting på mange måder, men jeg vil gerne sige, at det, der var indgangsvinklen til ovennævnte artikel, var en diskussion, hvor jeg ønskede, at CO₂-afgiften skulle gøres modregningsberettiget for erhvervslivet, og så kunne den gælde for forbrugeren. Så ville den virke som en almindelig energif afgift. Det vil også fremgå, hvis hr. Martin Glerup læser mere i stykket.

Når det gælder de øvrige spørgsmål, tror jeg ikke rigtig, man har hørt efter, hvad jeg har sagt. (*Protest*) . . . Det er muligt, men så er jeg ikke helt sikker på, man har forstået det. Man laver en plan i 1990, og dens målsætning står vi bag, men når vi går ned i planen, må vi konstatere, at en hel række forhold, der er taget op i mellemtiden, ikke er blevet korrigeret ind i planen.

Hvorfor er de ikke det? Hvorfor er der ikke blevet ført regnskab med de tiltag i form af miljøforbedrende foranstaltninger, der i mellemtiden har fundet sted?

Jeg synes, det er rimeligt at stille os selv det spørgsmål, om det kommer på plussiden, kreditsiden, af vores CO₂-regnskab, hvis vi lader være med at foretage miljøforbedrende foranstaltninger af forskellig slags. Det er jo det, det gør.

Herudover var der et godt andet eksempel, som alene eliminerede hele problematikken. Jeg må igen spørge, hvorfor man bruger internationale tal, når man taler om energieffektivitet. Hvorfor bruger vi ikke de danske tal, som er 50

pct. højere i gennemsnit over fem år? Hvis man bruger de tal, er problemet løst. Jeg må nok spørge tilbage, hvorfor man ikke forsøger at gå ind i den del af dialogen og kommentere det.

Om man skal forhandle videre med Venstre eller ej, bestemmer regeringen naturligvis. Vi taler om, at det er absolut skadeligt at slæbe pengene ind i statskassen som et planøkonomisk instrument og så bruge forskellige modeller, politikker, til at føre dem tilbage til erhvervslivet i en eller anden tilfældig form.

Jeg er helt afklaret med hensyn til, at det ikke vil blive gjort retfærdigt, og jeg vil til gengæld spørge regeringen, hvordan i alverden man havde tænkt sig at dette nye koncept skulle kunne lade sig gøre. Jeg er helt overbevist om, at mange af de penge, om jeg kender en dansk, god finansminister, bliver herinde på et eller andet tidspunkt, og så har vi altså en konkurrenceforvridning. Derfor vil jeg også gerne have lidt at vide om i dag, hvordan man sikrer, at dansk erhvervsliv ikke bliver fuldstændig smadret.

(Kort bemærkning):

Kim Behnke (FP):

Det er forfriskende med en minister, der så aktivt deltager i debatten, også hvis der er brug for at få nogle spørgsmål klarlagt. Men jeg synes nok, at ministerens seneste indlæg bar præg mere af religiøs prædiken end af faktuelle oplysninger. Altså hvis vi skal over i afdelingen for naturkatastrofe: oversvømmelser, jordskælv osv., for at hente vores argumenter til en debat i dag, er vi for langt ude.

Alle ved, at bare et enkelt voldsomt vulkanudbrud et eller andet sted på Jorden kan forrykke CO₂-balancen mere end den samlede industriproduktion siden forrige århundrede. Jeg synes ikke, vi skal lade naturens luner være faktorer, der indgår i dansk energi- og miljøpolitik, for dér er vi oppe imod større kræfter, end vi kan magte. Vi kan jo ikke vedtage dagsordener her om, at vi ikke vil have flere jordskælv eller vulkanudbrud. Derfor synes jeg ikke, det er fair at bruge den slags argumenter.

Noget andet er, at hvis man endelig vil ind på en sådan diskussion, er problemet jo med mange af de meget præcise målinger, vores teknologi er i stand til at foretage i dag, at vi ikke har noget historisk sammenligningsgrundlag, der er tilsvarende præcist, og derfor bliver det meget hurtigt en strid om kejserens skæg. Meteorologerne er meget præcise, når de taler om vejret

fra dag til dag, men ikke om klimaet, når det er over 30 år. På tilsvarende vis mangler man en international håndfæstning om, hvordan vi egentlig skal gøre disse ting op, når vi foretager bakspejlsbetragtninger og prøver at lave sammenligninger for at retfærdiggøre vores argumenter.

Derfor beder jeg om, at man tager det in mente og ikke gør det til en debat om, hvorvidt syndfloden kommer i morgen igen, og om den så bliver værre end sidste gang, for det er uværdigt i en debat som den, vi har i dag. Vi må tale på baggrund af de ting, vi faktisk har kendskab til med hensyn til danske forhold, og så må vi leve med de vulkanudbrud, der kommer på Filippinerne eller i Canada eller andre steder, og ikke gøre den danske energipolitik afhængig af, om de vulkanudbrud kommer oftere, end man normalt har forventet at de kommer.

(Kort bemærkning):

Jes Lunde (SF):

For et par uger siden var der et interview i Jyllands-Posten med Venstres politiske ordfører, hr. Anders Fogh Rasmussen, hvor hr. Fogh Rasmussen sagde, at regeringens opgørelse af mankoen på de mindst 6 pct. i forhold til CO₂-målsætningen var intellektuelt fusk. Så vil jeg bede hr. Hansen-Nord om forslag til en betegnelse for Venstres indlæg her i debatten.

For på den ene side siger man – og det har man sagt mange gange i løbet af formiddagen – at man kan tilslutte sig målsætningen om, at CO₂ skal nedbringes med 20 pct. inden år 2005. På den anden side siger man nu, at der er en masse, der skal ændres. »Energiplan 2000« skal revideres, fordi vi har haft nogle gode CO₂-udslip; vi har lavet nogle gode ting, som også har kostet CO₂, og det skal på en eller anden måde trækkes ud af det regnskab.

Jeg kan ikke få det til at betyde andet, end at Venstre reelt ikke anerkender 20 pct.-målsætningen; sådan må det være, når man nu siger i forhold til den målsætning, der blev vedtaget dengang, at der er noget, der skal modregnes, altså at det, selv om det faktisk er CO₂-udslip, alligevel på en eller anden meget mystisk måde skal trækkes ud af det regnskab – ja, det skulle måske endda tælle positivt, forstod vi, det skulle tælle dobbelt som udtræk, eller hvad ved jeg; det var lidt for avanceret til, at jeg kunne følge med i det.

Men i hvert fald fik jeg hurtigt det ud af det, at Venstre reelt ikke anerkender den målsæt-

ning, som man vedtog i sin egen regeringstid. Det synes jeg dog var interessant at få ud af debatten.

Dernæst vil jeg gerne gentage spørgsmålet til hr. Hansen-Nord: Er det ikke sådan, at det er meningsløst at forhandle med Venstre på dette område, for man anerkender overhovedet ikke dagsordenen? Nu anerkender man ikke engang det oprindelige grundlag på de 20 pct., og man vil under ingen omstændigheder være med til at bruge et af de midler, nemlig grønne afgifter på erhvervslivet, som skal til for at nå målsætningerne her.

Er det så ikke meningsløst, er det ikke spild af både offentlighedens og andre partiers tid at lade Venstre indgå i disse forhandlinger?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det er lidt sørgmuntret at høre hr. Hansen-Nords betragtninger om regnestykker. Vi skal på den baggrund bare meddele, at SF måler det CO₂-udslip, der kommer, og kalder det CO₂-udslip. Det er lidt interessant, at man skal understrege, at det er på den måde, man ser på det. Jeg håber, at Venstre også vil gå over til det system, at man måler det udslip, der faktisk er, og så konstaterer, at det er udslip.

Hvis Venstre ville gøre det og derefter ville se på, hvor alvorlige problemerne er, så kommer vi i den situation, at vi mangler mindst 6 pct. bare for at leve op til de reduktionsmål, der er i »Energiplan 2000«. Energiministeren siger, at det kræver gennemførelse af det og det og det – en hel række ting, som vi endnu ikke har gennemført.

Det vil sige, at et sandfærdigt billede af situationen i dag er, at der er stor sandsynlighed for, at vores problemer er større end 6 pct.

Det er den realitet, som Venstre burde forholde sig til i stedet for at lave dette miljøfusk med tallene.

I anledning af hr. Kim Behnkes bemærkninger om, at vi ikke må tale om, hvad dette her handler om, nemlig drivhuseffekt, risiko for store klimaforandringer, osv.: Hvorfor må vi ikke tale om det? Dette her er da ikke en straffeforanstaltning over for mennesker, erhvervsliv osv. Det er noget, det vedrører os alle sammen.

Hr. Kim Behnke siger, vi skal vente, til vi kan se i bakspejlet. Dertil vil jeg gerne sige, at de lande, som miljøministeren skal møde fra de små flade øer nede i Stillehavet, har ikke tænkt sig, at verden skal vente med at handle, til man kigger i bakspejlet; for hvis man venter med at

handle, til man kigger i bakspejlet, vil man ikke opdage de øer, for så er de sunket i havet.

Det er virkeligheden med hensyn til miljøet, og det er det, vi taler om. Vi skal selvfølgelig kigge ud ad forruden og i øvrigt forebygge, så godt vi kan.

Anden næstformand (Henning Grove):

Og så kigger man på den røde lampe!

Jeg giver ordet til hr. Peter Hansen-Nord for en kort bemærkning, og derefter går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil gerne endnu en gang slå fast, for det har jeg åbenbart ikke fået gjort særlig godt, at målsætningen »Energi 2000« med en 20 pct.s reduktion til år 2005 – og der er 10 år tilbage, hvis der er nogen, der er i tvivl – nås, og det nås med de ting, der er iværksat og de ting, det er planlagt skal iværksættes.

På energidelen mangler vi 2 pct. Det er ganske imponerende. Det er jo 18 pct., vi har opnået allerede med de ting, vi har på banen i øjeblikket over for energidelen, hvis vi skal holde os til den. Transportsektoren mangler 3 pct., bevares, men så har jeg da været så venlig i mit indlæg at pege på noget utrolig grønt, som er forbigået de herrers opmærksomhed fuldstændig.

I Trafikhandlingsplan 2005 taler man om, at man alene ved at erstatte 800.000 t brændstof med etanol eller biodiesel reducerer CO₂-udledningen med 10 til 15 pct.

Det er jo ikke, fordi vi ikke har løsningerne og projekterne til en yderligere reduktion, men det skal ikke ødelægge mit tidligere argument, nemlig at jeg er overbevist om, at vi i energisektoren, hvor vi allerede har nået de 18 pct. på nuværende tidspunkt, også når de sidste 2 pct. Det tør jeg godt stå inde for, og så kan man kalde det regnskabsfusk, eller hvad man har lyst til. Jeg vil bare opfordre til, at man ser på de almindelige edb-modeller og scenarier, man laver, og hvor vi har med mennesker at gøre, der godt ved, at ganske små inputfejl i de scenarier, man bygger op på, kan få en vældig effekt senere hen. Og det er utrolig svært at korrigere disse scenarier, så man får et retvisende billede. Jeg har ingen bekymringer, mine herrer!

Eva Møller (KF):

Jeg skal ligesom energiministeren for et stykke tid siden sige, at det kan være lidt vanskeligt at være enig med sig selv om, hvilke af talerne

eller hvilke dele af talerne, der skal holdes hvor, når vi har én redegørelse og for mit vedkommende 3 forespørgsler i træk om nogenlunde det samme emne. Jeg skal forsøge kun at forholde mig til den del af det, som vi har oppe nu, og sige, at Det Konservative Folkeparti, ligesom vi gjorde under redegørelsen, naturligvis står bag målsætningen i »Energi 2000«.

Som jeg læser ministerens redegørelse i dag og tallene i Dithmerrapporten, siges det også, at vi når målet i år 2000, men at man i år 2005 måske kan være en lille smule bekymret.

I den forbindelse vil jeg gerne sige, at det undrer mig, når man beskæftiger sig med tal og scenarier for den slags ting, at der slet ikke er nogen som helst form for usikkerhed med hensyn til, hvad der sker med CO₂-udslippet, når vi når 10 år frem i tiden. Så er man 100 pct. sikker på – sådan fremstår tallene i hvert fald – at de ser lige præcis sådan ud. Jeg synes nok, man godt kunne have en eller anden vurdering af dem, og jeg ved også, at den gruppe af konservative politikere, som forhandler med regeringen om dette her, har bedt om det. Men målsætningen er vi enige om, og det vil vi fortsat være.

Jeg finder stadig væk, at det er en ambitiøs målsætning at have i Danmark, men vi skal naturligvis sætte ambitiøse mål, og det gør vi så også. Jeg skal sige, at den tillidsreklæring, som ministeren fornemmede han fik på et tidligere tidspunkt, skulle forstås sådan, at jeg sagde, at sådan kunne man have valgt at opfatte det. Jeg synes stadig, at ministeren set med konservative øjne i hvert fald mangler at leve op til tilliden, men vi giver da gerne endnu en gang ministeren og regeringen chancen for at leve op til tilliden – specielt den tillid, der ligger i, at man ustandselig taler om, at man vil være en erhvervsvenlig regering. Vi mangler at se nogle eksempler på det, men vi skal da lade al tvivl komme den anklagede – i dette tilfælde regeringen – til gode.

Når jeg siger, det er en ambitiøs målsætning, er det naturligvis, fordi et land som Danmark med dets nordlige placering – og så kan man være glad for eller ej, at man bor her; jeg har registreret, at Danmark på disse lister over, hvor højt man står med hensyn til velfærd, står meget højt, bl.a. fordi vi ikke har nogen stor risiko for jordskælv her; dog ved jeg ikke, om det er et udtryk for velfærd, for denne nordlige placering gør det jo nødvendigt at varme op, og det vil sige, der skal bruges noget energi til det.

Når vi vil have den velfærd, vi har, og den, selv om vi ikke er tilfredse med beskæftigelsen, dog alligevel relativt høje beskæftigelse, vi har, skal der vel også bruges noget energi til produktion. Og når vi endelig synes, at det for os er vigtigt at kunne have en arbejdskraft, der er mobil, at kunne have en bebyggelse, som er spredt ud over det danske land, og vi i øvrigt gerne vil afsætte vores varer også til udlandet, skal der også bruges noget energi til transport.

Alt dette giver uundgåeligt et CO₂-udslip, og vi har i Danmark valgt og besluttet os for, at vi ikke vil bruge a-kraft i vores energiscenarium, og da vi af geografiske grunde ikke har nogen vandkraft, har vi ikke så store chancer.

Derfor skal jeg nu gentage det spørgsmål til ministeren, som han sagde jeg kunne få svar på senere – om det så er nu, det ved jeg ikke – nemlig: Hvor mange af vore nabolande når op til målsætningen om reduktionen i CO₂-udslippet? Jeg forstod på ministeren – så meget røbede ministeren dog sidste gang – at Tyskland var mere ambitiøs end Danmark. Det mener jeg nu også de har også grund til, for ifølge de oversigter, jeg har, er det tyske CO₂-udslip større end det danske. Tyskland og Belgien ligger over Danmark. Sammenlignelig med Danmark ligger Finland, Holland og Storbritannien.

De lande, der virkelig går i bund på hitlisten, er Norge og Sverige med vandkraft og Frankrig med mængder af a-kraft. Så det er altså et ambitiøst mål, vi har sat os i Danmark, når vi har valgt at ville sænke CO₂-emissionen.

For os at se er kraftvarmeverkerne en stor del af hjælpen til at få sænket CO₂-emissionen, og vi ved, at de gør utrolig meget for, at det skal lykkes. De forsker i øjeblikket på at bringe det ned og leve op til biomassehandlingsplanen ved at finde en måde at bruge disse brændstoffer på. Men en del af problemstillingen ligger jo altså også i, at når man bruger disse alternativer til de fossile brændstoffer, kommer der somme tider nogle uønskede miljøbivirkninger, som vi heller ikke er interesseret i, og derfor er tingene altså ikke så forfærdelig nemme.

En meget nem og let løsning ville det være, hvis vi kunne få resten af EU overbevist om det danske kraftvarmekoncept. Ministeren nævnte, og jeg har nævnt det tidligere, men vil gerne gentage det nu: Dansk kraftvarmekoncept i hele EU ville mindske CO₂-udslippet med 13-15 pct. Jeg taler slet ikke om, hvad der kunne ske, hvis vi kunne få dansk kraftvarmekoncept til resten af verden, men lad os så i første omgang nøjes med det tidligere Østeuropa.

Jeg skal ikke afgøre, hvor på CO₂-regnskabet vi skal sætte disse gevinster, hvis de kommer, men jeg vil dog gerne sige, at det kan vel ikke komme Danmark til skade på nogen måde.

Vi er selvfølgelig fortsat også for, at man gennem forhandlinger med industrien, gennem påvirkninger af forbrugere og gennem en fornuftig transportpolitik medvirker til at få CO₂-udslippet mindsket.

Det Konservative Folkeparti kan ikke stemme for nogen af de to foreliggende dagsordensforslag. Det er ikke, fordi vi på nogen måde er helt afklaret med hensyn til, hvordan tingene absolut skal være. Jeg kunne forstå på, hvad hr. Jes Lunde har sagt gentagne gange, at hr. Jes Lunde mener, målsætningen kun kan nås, hvis der er grønne afgifter. I Det Konservative Folkeparti lægger vi os ikke fast på noget, der absolut skal være der eller ikke skal være der, men grønne afgifter i den model, som regeringen har lagt frem, kan vi ikke medvirke til, og vi fornemmer, at der med begrebet »grønne afgifter« i de to dagsordener helt klart sigtes mod den model af grønne afgifter, som regeringen har lagt op til.

I Det Konservative Folkeparti er vi tidligere gået ind for afgifter, og det kan vi også godt gøre efterfølgende, men for os er det vigtigt, at afgifterne i så fald ikke er konkurrenceforvridende og ikke øger skattetrykket, at afgifterne er adfærdsregulerende, at afgifterne skal være egnede – ja, rettere, at de skal være bedre egnede til at nå målet end nogen andre styringsmidler, at de skal kunne undgås, når miljønormerne er nået, og at de skal indføres på en sådan måde, at erhvervslivet får tid til den nødvendige omstilling. Således oplever vi ikke de grønne afgifter, som ligger i regeringens plan. Vi kan naturligvis have misforstået det, og vi vil fortsat gerne forhandle om det og give ministeren en chance for at leve op til tilliden, men det er baggrunden for, at vi siger nej til de to foreliggende dagsordener.

Jes Lunde (SF):

Det, der ofte er det springende punkt i debatter som denne her, er, at det er svært at få en ordentlig fornemmelse af, om vi nu også er så enige her i Folketinget om at anerkende problemstillingerne.

Man får i løbet af debatten jævnt hen det indtryk, at det er vi ikke. Der findes nogle læbebekendelser fra De Konservatives og Venstres side, men det er ikke reelt, når det kommer til stykket.

Helt tydeligt er det fra Fremskridtspartiets side, som slet ikke anerkender, at vi har noget problem på dette område; men det er også lidt overraskende, når man hører hr. Peter Hansen-Nord sige, at han ingen bekymringer har. Det er selvfølgelig udmærket, at han ikke har det, men han burde sådan set have det, hvis han beskæftiger sig ordentligt med dette område.

Det, vi har foran os, er jo, at FN's klimapanel, IPCC, har lavet nogle meget dystre rapporter og har en endnu mere dystre rapport på vej her i løbet af 1995. Det er det, der har ledt til, at man internationalt er enig om, at man må gøre noget ved dette her. På konferencen i Rio de Janeiro var man bredt enig om, at man nu måtte gøre en kraftig indsats på dette område.

For os i SF er der ikke nogen som helst tvivl om, at lande som Danmark, der er et rigt land, selvfølgelig er nødt til at være i spidsen på dette område. Hvis vi skal have nogen som helst chance for at forklare kineserne, inderne og mange andre, at de ikke skal lave den eksplosion i deres CO₂-udledning, som det vil give, hvis de bare har en traditionel økonomisk vækst i de kommende år, er vi selvfølgelig nødt til at være blandt dem, der går forrest for at reducere vores CO₂-udslip.

Vi ved også godt, at den målsætning, vi har om 20 pct.s nedsættelse i år 2005, i virkeligheden er for lidt. Klimaforskerne taler faktisk om meget mere; de taler om nedsættelser på 60 pct., på 80 pct. Det er sådan nogle størrelser, de reelt diskuterer. Det bør vække bekymring – faktisk hos os alle sammen, for de ting, vi gør i øjeblikket i Danmark, er ikke engang nok. Det er hårdt nok at få det gennemført, kan vi jo tydeligt se i det politiske miljø herinde på Christiansborg, men det er faktisk ikke engang nok, hvad vi er i gang med at gøre.

Det er også sådan, at på mange af de områder, som indgår i vores miljøhandlingsplaner, går det i den forkerte retning. Jeg var meget forundret over at høre tidligere her i dag hr. Peter Hansen-Nord sige, at man på trafikens område stort set ikke manglede noget. Jamen, det er jo ikke sådan, det ser ud. Tallene viser, at man fra 1990 til år 2010 regner med en stigning på 20 pct. i transportens udledning af CO₂. Præcis i det forløb, hvor vi skulle have haft en kraftig reduktion, får man altså en stigning i udledningen.

Det har at gøre med, at selv om vi her i Folketinget en gang imellem vedtager miljøhandlingsplaner og love, der virker godt på miljøet, ser det ud, som om det tunge lokomotiv, der

kører, er helt traditionel vækst. Vi har en regering, hvor der er ministre, der en gang imellem kan rose sig af, at nu går det godt med bilsalget, nu får vi sandelig solgt 100.000 flere biler, og huhej hvor det går. Desværre går det altså bare et forkert sted hen, fordi de globale miljøproblemer slet ikke kan holde til traditionel vækst. De kræver tværtimod en grundlæggende omstilling af vores alles levevaner, en grundlæggende omstilling af måden at producere på.

I den forbindelse er det SF's håb, at dette forår kan blive et gennembrud for, at vi får gjort noget ved omstillingen af vores produktion.

Private har jo igennem mange år betalt CO₂-afgift og energiafgifter. Det svarer til 600 kr. pr. t CO₂ hos private, mens erhvervslivet stort set ikke har betalt noget. I gennemsnit er det 35 kr. pr. t, altså langt under de 600 kr., som private betaler, og der findes meget gunstige fritagelsesordninger, som betyder, at mange slet ikke betaler noget som helst af den dér CO₂-afgift.

Det kan ikke blive ved med at gå. Det er helt oplagt, at der er kolossale muligheder for at spare på energien i erhvervslivet sammenlignet med hos forbrugerne. Forbrugerne har efterhånden i mange år isoleret deres huse, har købt lavenergipærer, og hvad ved jeg, fordi de har haft de høje energiafgifter.

Modsat er det klart sådan, at når energien er så billig, som den er i mange erhvervsvirksomheder, er der mange energibesparende investeringer, der slet ikke kan betale sig. Vi har en klar opgørelse i de rapporter, vi har fået fra Finansministeriet, af, at man skal give langt færre kroner ud til investeringer i erhvervslivet for at spare nogle ton CO₂, end man skal hos private, sådan som situationen er i øjeblikket. Samfundsøkonomisk er det helt oplagt fornuftigt at få hjemtaget de besparelsesmuligheder, som ligger ude i vores virksomheder, og derfor skal vi have fat i det i forhandlingerne og også have anvendt de grønne afgifter på erhvervslivets område.

Venstres ordfører sagde tidligere i dag, at det var den rene planøkonomi, som man kun kunne finde tilslutning til i nogle studiekredse, der lå øst for den gamle Berlinmur. Det synes jeg er helt uforståeligt, for det, vi foreslår, er lige præcis at bruge markedsøkonomien. Det er jo markedet, der skal give et signal til virksomhederne om, at de skal spare noget mere på energien. Vi sætter prisen op på energi, sådan at den kommer til at afspejle nogle af de miljøomkostnin-

ger, der internationalt, globalt er på den. Så får virksomhederne et andet regnestykke, og de inddrager mere risikoen for miljøkatastrofer i deres regnskaber. I virkeligheden er den dagsorden, vi har i øjeblikket, igen alt for svag, og de afgiftsniveauer, vi i øjeblikket taler om for energien, er ikke det, der langsigtet er brug for. Vi er slet ikke endnu i nærheden af de egentlige målsætninger på dette område. Men en god begyndelse er halvdelen af værket, som man plejer at sige, så lad os endelig komme i gang, selv på det grundlag, som ligger i øjeblikket.

Der har været nogle diskussioner af, om man kan klare det på andre områder. Der er nogle, der snakker om frivillige aftaler med industrien, og frivillig er jo et dejligt ord, hvem kan ikke lide frivillighed? Sagen er bare, at det jo ikke er frivilligt for ofrene. For dem, der først bliver truet af klimakatastroferne, eksisterer der ikke nogen frivillighed. For de 200-300 mio. mennesker i Bangladesh, der bor på et område, der ligger så lavt, at de bliver økologiske flygtninge, hvis vi bare lader problemerne rulle af sig selv, eksisterer der ikke nogen frivillighed. De bliver tvunget til at blive økologiske flygtninge. Verden risikerer altså at få et antal økologiske flygtninge, som langt, langt overstiger, hvad vi nogen sinde har haft af krigsflygtninge. Det er det, der ligger foran os; der er ingen frivillighed dér, kun bitter nød og tvang. Derfor har det selvfølgelig heller ingen mening for os at snakke om frivillighed i forhold til erhvervslivet. Der er ikke nogen vej udenom, erhvervslivet er nødt til at bidrage til at løse dette problem.

SF har ikke noget imod, at man kan løse nogle af problemerne ved at aftale sig frem, ved at bruge energisyn, ved at tilskynde til, at man får foretaget flere investeringer, ved at der gives investeringstilskud, ved at man laver regnskaber og energihandlingsplaner i virksomhederne, hvor man siger: Hvis I gennemfører de energibesparelser, der giver en tilbagebetalingstid på f.eks. 5 år, kan I komme i en anden klasse CO₂-afgiftsmæssigt osv.

Vi er helt parat til at kigge på hele arsenalet, men man må bare ikke gøre sig nogen forestillinger om, at man udelukkende kan løse problemerne ad den vej, som måske i virkeligheden snarere er den planøkonomiske vej; men det er så en helt anden diskussion. Det er jo snarere planøkonomi, når man laver energihandlingsplaner, for at folk skal undgå en afgift.

SF er i virkeligheden åben over for at diskutere den fifte af spørgsmål, der kan komme på

tale her. Vi tror bare ikke på, at der er nogen farbar vej igennem det uden de grønne afgifter. Det er en helt oplagt nødvendighed for at nå langt nok ud, for at få styret helt ude i detaljen, og det er jo netop forcen ved markedsøkonomien, at den kan komme meget længere ud end regelstyringen. Den kan komme helt ud i krogene, hvor den enkelte overvejer, om det er en energisparepære, der skal sættes i. Helt derud skal vi på dette område, og derfor skal grønne afgifter og CO₂-afgiften indføres over hele banken.

Vi glæder os til at få det resultat ud af forhandlingerne, og vi kan konstatere med debatten her i dag, at det er der altså nogle partier der er klar til. Regeringen er klar til det, SF er klar til det, og Enhedslisten er klar til det, men så er det samtidig sagt, at det er de partier, det har mening at gennemføre disse drøftelser med; de andre har meldt sig ud.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Nu skete ordførerskiftet lidt hurtigt, så jeg nåede først i sidste øjeblik at bede om en kort bemærkning, og derfor har jeg et spørgsmål til fru Eva Møller.

Fru Eva Møller tog i sin ordførertale afstand fra regeringens udspil med grønne afgifter på erhvervslivet. Jeg mener, jeg er rimelig vel orienteret om, hvad regeringen gør, og jeg har ikke set noget regeringsudspil med grønne afgifter. Jeg vil gerne bede fru Eva Møller forklare mig, hvad det er for et udspil.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er selvfølgelig hr. Jes Lunde, der kalder mig herop igen.

Jeg ved ikke, om hr. Jes Lunde har overværet hele debatten i dag. Jeg tror, det er fremgået, at Venstre er en af arkitekterne bag og med i biomassehandlingsplanen. Jeg håber også stadig væk, det om biobrændstof er forstået. Jeg har også nævnt en plan med færre vindmøller, men med større effekt. Det er jo ikke helt så sort et billede, som hr. Jes Lunde vil forsøge at tegne.

Hvis markedsøkonomi for hr. Jes Lunde er noget med at få penge i kassen og så dele dem ud igen på sådan en lidt tilfældig vis, er det ikke den form for markedsøkonomi, vi opererer med i Venstre. Pengene skal altså blive ude i virksomhederne. Skal man lave markedsorienteret miljøpolitik, kan man indgå aftaler med nogle brancher, der vil. Vi ved allerede, at afgiftspro-

blematikken er forskellig fra branche til branche, og derfor er man nødt til at kigge på den enkelte branche, lade branchen selv komme og være med i en forhandling om, hvilken målsætning der kan opfyldes.

Mange af dem har allerede nået mange mål. Det er måske en verden, som hr. Jes Lunde ikke er enig med mig i, men sandheden er, at i de sidste mange år er der foretaget utrolig mange frivillige energisyn på virksomheder i Danmark, og mange af dem har ingen problemer med at gå ind i det, hvis de kan se en tilbagebetalingstid på 3-4 år.

Den problematik er jo interessant, når man skal lave frivillige aftaler. Så siger man til en branche, at her kan vi se et potentiale med en tilbagebetalingstid på 2 år. Det er da oplagt, at sådanne former for energiproduktivtetsforbedrende tiltag skal man selvfølgelig iværksætte, men ellers taler vi om omsættelige kvoter, hvis hr. Jes Lunde vil ind i en markedsorienteret miljøpolitik.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg skal prøve på, om jeg i denne korte bemærkning både kan nå det, som jeg bad om ordet for, nemlig en kommentar til hr. Jes Lunde, og et svar til hr. Peter Duetoft, men ellers må jeg bede om endnu en kort bemærkning.

Jeg skal sige til hr. Jes Lunde, som det også fremgik af mit allerførste indlæg under redegørelsesdebatten, at det for Det Konservative Folkeparti i hvert fald er fuldstændig meningsløst at sammenligne med de CO₂-afgifter, der påhviler de private husholdninger; vi finder ikke, at det er noget rimeligt sammenligningsgrundlag.

For erhvervslivet drejer det sig om, hvordan dets konkurrencevilkår er i Danmark sammenlignet med konkurrencevilkårene i udlandet, og det er selvfølgelig ikke kun et spørgsmål om CO₂-afgifter, men også om, hvor mange offentlige skatter og afgifter det generelt er pålagt, og det er det, vi ønsker at sammenligne med, når vi taler om CO₂-afgifter for dansk erhvervsliv. Vi ønsker at slå fast, at det for os handler om danske arbejdspladser.

Hr. Jes Lunde mente, at »frivillige aftaler« var forfærdelig smukke ord og noget, vi alle sammen kunne sige ja til. Jeg har egentlig den samme fornemmelse med »grønne afgifter«; det synes vi alle sammen er så forfærdelig godt, for det må dog gavne miljøet, men det gør det altså ikke i alle situationer.

Jeg vil gerne understrege, at når vi i Det Konservative Folkeparti taler om frivillige aftaler, siger vi til industrien, at den helt frivilligt kan vælge den metode, ved hvilken den kan nå de mål, som vi fra politisk hold har fastlagt. Jeg har meget svært ved at forstå, hvorfor energiministeren gentagne gange afviser det, for vi hører samtidig fra den samme energiminister, at det, det handler om, er at nå målene, og at metoderne er lige gyldige. For os er det altså målene, det drejer sig om.

Jeg skal sige til hr. Peter Duetoft, at når jeg taler om regeringens udspil, mener jeg det udspil, vi har set fra Dithmerudvalget og lign. Det er det udspil, vores forhandlere drøfter med regeringen, og jeg har dog hørt ministeren sige om Dithmerudvalget, at embedsmænd ikke lægger noget sådant frem, uden der er en vis politisk realitet bag det; derfor tillod jeg mig at kalde det regeringens udspil.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg må sige til hr. Peter Hansen-Nord, at problemet i markedsøkonomien er, at priser på markedet ikke altid afspejler de reelle effekter, der kan være. Prisen på olie afspejler kun de udgifter, der er ved at skaffe den frem, hente den op, sælge den osv. og en vis profit til dem, der nu ejer kilderne, men den afspejler ikke de negative økologiske virkninger, der kan være med ørkindannelse, hungersnød, stigende vandstand osv.

Det er ikke inde i priserne, og det er vi nødt til at forsøge at korrigere på en eller anden måde, så priserne afspejler de reelle forhold. Derved opstår der naturligvis et provenu, men det er ikke SF's holdning, at de penge skal i statskassen. Det er ikke meningen med det her, at vi skal lænse erhvervslivet for et milliardbeløb. Vi er fuldstændig enige i, at vi skal sikre, at beskæftigelsen bliver opretholdt, og derfor skal pengene tilbage til virksomhederne enten som tilskud til de energibesparende foranstaltninger, der er nødvendige, eller som cool cash i form af en lempelse af udgifterne pr. beskæftiget medarbejder. Pengene kommer altså alle sammen tilbage, idet det ikke er ideen at suge penge ind i statskassen. Jeg tror også, at hr. Peter Hansen-Nord godt er klar over, at det er dagsordenen for forhandlingerne.

Fru Eva Møller siger, at man ikke kan sammenligne CO₂-afgiftssatsen for erhvervsliv og for private. Men det er man da nødt til, hvis

man vil tænke økonomisk rationelt og spekulerer på, hvor samfundet skal bruge den næste milliard på energibesparende foranstaltninger. Det er lidt meningsløst at bruge masser af penge i private husholdninger, hvor effekten af sparet CO₂ er meget mindre pr. million kroner investeret, end den er i erhvervsvirksomhederne.

I Finansministeriets rapport er der et regneeksempel, som siger, at effekten i erhvervsvirksomhederne vil være 4 gange så stor en CO₂-besparelse pr. million kroner investeret i energibesparelse. Det er vi da nødt til at tage hensyn til, hvis vi skal opføre os økonomisk fornuftigt.

Må jeg sige til sidst, at vi kan stemme for regeringens dagsordensforslag. Vi er enige i, at vi skal fortsætte den forhandlingsproces, som er gået i gang på dette område. Vi anerkender dagsordenen, og vi anerkender midlerne. Det ved jeg at der er andre partier der ikke gør, og de burde egentlig tage konsekvensen og lade være med at deltage i spillet.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Nu synes jeg snart, det er på tide, at vi får en klar melding fra fru Eva Møller og fra hr. Peter Hansen-Nord om, hvorvidt det er rigtigt, at der er et efterslæb på de dér 5-6 procentpoint i forhold til at opfylde energiplanens mål. Så vidt jeg forstår, er begge partier enige i, at vi skal opfylde det mål, men der foreligger hverken noget forslag fra Venstre eller fra De Konservative til hvordan. Er det ikke rimeligt, at man tager nogle initiativer, så man sikrer opfyldelsen af målsætningen?

Hr. Peter Hansen-Nord nævner de frivillige energitilsyn, men det har jo netop vist sig, at de ikke har været nok. Det drejer sig om, hvad der så skal til, for at også industri og erhvervsliv bidrager til nedbringelsen af CO₂-belastningen med de her ca. 5-6 procentpoint. Hvordan vil man ellers gøre det?

Nu har man haft en lang periode med frivillige energitilsyn, og man er bagud med opfyldelsen af målsætningen. Man må finde ud af, hvad man skal gøre for at få den opfyldt, eller også må man melde klart ud, at man opgiver at opfylde energiplanens målsætning.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg havde fru Eva Møller lumsk mistænkt for at mene, at det var Dithmerrapporten, hun kaldte regeringens model.

Jeg vil for god ordens skyld gøre opmærksom på, at der ikke i regeringen er truffet beslutning om at bruge nogen af de modeller, der står i Dithmerrapporten, og at ingen af regeringspartierne grupper har tilsluttet sig nogen af de modeller, så at kalde det regeringens model og så tage afstand fra den bagefter er noget specielt.

Hvis fru Eva Møller så igen kommer med det argument, at man vel ikke laver sådan en rapport, uden at der er en eller anden politisk realitet i den, vil jeg da bare minde om, at inden for de seneste år kom Personskatteudvalget med en rapport, som indgik i arbejdet med en skatterreform, men som på en ganske lang række områder bestemt ikke blev fulgt.

Jeg husker da også, at der var rapporter om arbejdsmarkedets strukturer, hvor der skete nøjagtig det samme. Det er ikke en usædvanlig procedure, at embedsmandsudvalg udarbejder en rapport, hvorefter de politiske forhandlinger går i gang, og noget kan så blive taget med, og noget kan ikke blive taget med.

Jeg vil bare for god ordens skyld sige, at CD, og det vil man også komme til at høre lidt om i min ordførertale senere, aldrig har taget politisk stilling til det, der står i Dithmerudvalgets rapport.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Hr. Jes Lunde sagde, at pengene fra afgifterne ikke skal ned i kassen.

Jeg er selv i erhvervslivet, og rent faktisk sker der altså det, at når man får refusion som følge af 2-pct.-moms-tilbageføringsreglen, får man checken fra Told & Skat, så pengene kommer altså først ind over de offentlige kasser.

Hr. Jes Lunde siger, at det slet ikke er tanken med den nye CO₂-afgift, og hr. Jes Lunde støtter regeringen i, at pengene ikke skal ned i kassen. Det er nok rigtigt, at jeg endnu ikke helt har forstået, hvad man så har tænkt sig, men det kan jeg da lige få oplyst med det samme.

Hr. Bent Hindrup Andersen siger noget om, at Venstre ikke har haft nogen forslag. Det kan godt være, at det gik hurtigt med min ordførertale, og at det måske også var svært forståeligt, men rent faktisk forsøgte jeg altså at anviser ikke så få tryllemanøvrer for at få det her på plads.

Lad os bare holde os til energieffektiviteten. Der er det jo ikke rimeligt at sige, at erhvervslivet ikke har foretaget sig noget, for det er netop det, de har. Hvorfor er energieffektiviteten i de

danske virksomheder 0,7 pr. år og internationalt på i gennemsnit 0,5? De er altså 50 pct. bedre til at spare på energien eller i hvert fald sikre, at energiforbruget til en given vare er så lille som muligt. Hvordan kan man med rimelighed stå her på talerstolen og sige, at dansk erhvervsliv ikke gør noget? Det har bestilt en masse, og det ligger som sagt 50 pct. foran internationalt set.

Jeg har ikke nogen kommentarer til hr. Jes Lunde om det med kvoter og noget, man på et tidspunkt kan gøre omsætteligt. Jeg vil gerne forsøge at se, hvad det er for nogle elementer, vi kan bringe ind i en markedsorienteret miljøpolitik, noget, der både kan engagere virksomhederne og den enkelte borger, uden at vi skal komme og straffe dem hver eneste gang, for det kommer til at virke sådan; vi kender jo reaktionerne.

Jeg skal skynde mig at sige, at der ikke er nogen af de to dagsordensforslag, der foreligger, som Venstre kan tiltræde.

Jeg har endnu ikke fået nogen fornuftige svar på, hvordan man vil lægge grønne afgifter på erhvervslivet, som der står i regeringens dagsorden, således at konkurrenceevnen ikke belastes. Hvis det ikke kun hører hjemme i fantasiens verden, må jeg jo have at vide, hvordan i alverden man havde tænkt sig at gennemføre den proces.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Det er et faktum, at det største energibesparelespotentialer for øjeblikket befinder sig inden for erhvervslivet, og derfor er det naturligt, at man fokuserer på, hvordan man kan gøre det sådan, at de, der sviner og forurenere, også betaler, og de, der udviser en miljørigtig adfærd, bliver belønnet, så man på den måde opmuntrer dem, der ikke er så gode i dag, til at blive gode. Det er filosofien bag.

Med hensyn til hr. Peter Hansen-Nords snak om aftaler og kvoter i sammenhæng med markedsøkonomi fatter jeg ikke rigtig den snak, for så vidt jeg kan se, drejer det sig ikke om markedsøkonomi i den forbindelse, men et stykke planøkonomi af allerværste østeuropæiske skuffe. Derimod er den markedsorienterede afgiftsfacon, der er lagt op til, både mere ubureaukratisk og mere effektiv.

Hele Dithmerrapportens forhistorie osv. ligger i den tidligere regerings tid. Det kan også dokumenteres med avisudtalelser fra den tidligere miljøminister, hr. Per Stig Møller, som så

udmærket siger, og jeg tillader mig igen at citere fra Børsen:

»Den afhandling, som regeringen så senere er kommet med, den såkaldte Dithmerrapport, er jo i høj grad bygget på det arbejde, der lå færdigt, da Brixtofte og jeg gik.«

Siger altså hr. Per Stig Møller; så den hellige forargelse kan man godt glemme lidt.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg skal sige, at det ubureaukratiske og det nemt administrerbare i hvert fald ikke på nogen måde går på den nuværende CO₂-afgift, som er noget nær det vanskeligst administrerbare med utrolige mængder af indviklede regler. Den er udformet efter et koncept af det daværende folketingsmedlem hr. Poul Nielson, men det kan selvfølgelig godt være, at regeringen denne gang - måske på baggrund af den Dithmerrapport, som jeg forstår ikke er regeringens udspil, men som bygger på De Konservatives og Venstres ideer - kan lave den fornuftigere.

Jeg sagde tidligere, at det, jeg savner, når man fra den nuværende regerings side siger, at man står bag »Energi 2000«, altså er den efterfølgende sætning, som sagde, at det ikke måtte bevirke en forøgelse af skattetrykket. Det glemmer man hele tiden, for den del af det lever man ikke op til.

Jeg skal så sige til hr. Jes Lunde, at man altså kan spare sig fattig; det er et spørgsmål om at sammenligne erhvervslivets CO₂-afgift med den private CO₂-afgift. Hvis vi pålægger erhvervslivet sådanne investeringer i dets produktion, at det ikke er konkurrencedygtigt med udlandet, bevirker det, at danske virksomheder må nedlægges, og så bliver samfundet Danmark fattigere. Så hjælper det altså ikke meget, at vi har indført CO₂-afgifter.

Jeg skal sige til hr. Bent Hindrup Andersen, at jeg på et tidligere tidspunkt har sagt, at vi savnede nogle mere præcise og specifikke beregninger over CO₂-udslippet; men vi fastholder stadig væk målsætningen.

Venstre har nævnt en række af de tiltag, vi kunne gå ind for, og jeg skal endnu en gang nævne de frivillige aftaler, spørgsmålet om at udbygge med kraftvarme i et større omfang, at vi kunne gå ind for enhver form for elsparekampagner, for øgede normer osv.

Jeg skal så sige til hr. Peter Duetoft, at det da har glædet mig utrolig meget, at det ikke er regeringens udspil, der ligger i Dithmerrapport-

ten, for det kan måske bevirke, at vi kunne få nogle andre tanker på bordet og noget andet at forhandle om og dermed måske også, at vi kan nå frem til en enighed.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Da hr. Peter Duetoft gik på talerstolen og erklærede prisværdigt klart, at denne embedsmandsrapport om de grønne afgifter og erhvervene ikke er et regeringspapir, kunne man foranlediges til at tro, at hr. Peter Duetoft var sanddru, men problemet er, at så sent som i går aftes blev der indgået en aftale mellem regeringen, altså også partiet CD, og SF om at gennemføre den første fjerdedel af denne rapport. Hvornår kommer de sidste tre fjerdedele? Det er der endnu ingen af os der ved, men når vi hører SF's ordførere her i dag, er der ingen tvivl om, at i SF har man fået blod på tanden, så nu vil man også have resten gennemført.

Jeg tiltror nok hr. Duetoft store evner, og hans parti er selvfølgelig en del af regeringen, men når først løbet er startet, kan CD hurtigt blive spændt af vognen. Hr. Peter Duetofts indlæg havde været troværdigt i går formiddags, men i dag er det ikke længere troværdigt i betragtning af, at 25 pct. af denne bog allerede er gennemført ved en aftale i går aftes. Det er så kun de sidste tre fjerdedele, man kan sige ikke er regeringens politik, men jeg har svært ved at tro, at det er en opfattelse, der deles af alle regeringspartierne.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det var rart at høre, at der nu kom et kontant udspil fra hr. Peter Hansen-Nord om, hvordan man skulle klare det; det var et spørgsmål om trylleri. Det er jo interessant, og det bliver da spændende at se, hvad det er for en tryllekunst, som hr. Peter Hansen-Nord vil udøve for at få energiforbruget ned, så vi kan bidrage med vores andel til en reduktion af CO₂-belastningen. Det er bare sådan, at et flertal i Folketingsalen tror ikke på tryllekunst, når det drejer sig om det her.

Erhvervslivet har også haft rig anledning til gennem frivillige aftaler at opfylde sin forpligtelse til en reduktion af energiforbruget, men hvis man nu fulgte forslaget fra hr. Peter Hansen-Nord og fru Eva Møller om, at vi skulle fortsætte med at bygge på frivillige aftaler om

energitylsyn, ville vi stå i den samme situation i år 2000, og så er det for sent.

Det her er en midtvejsvurdering af, hvordan det ser ud, og der er ikke opnået resultater. Derfor er flertallet i Folketinget indstillet på, at der nu skal nye midler i brug, for at man kan gennemføre den målsætning, som ligger i »Energi 2000«. Forskellen på Venstre og på flertallet i Folketingssalen er, at vi ikke tror på tryllekunst. Det er kontante midler, der nu skal til for at sikre opfyldelsen af målene.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Venstre og De Konservative kan ikke rigtig forstå, at man kan gennemføre det her uden at ødelægge konkurrenceevnen, men det er jo, fordi pengene vender tilbage. Pengene skal ikke blive i statskassen; de ryger ud igen som tilskud til investeringer, tilskud til omlægninger og direkte som lempelse af udgifterne pr. beskæftiget. Det betyder altså, at erhvervslivet får stigende udgifter på sin energiregning og mindre udgifter pr. ansat. Det er det, der gør, at Finansministeriets konklusion af sine gennemregninger er, at den samlede konkurrenceevne ikke bliver forringet af det her, og at den samlede beskæftigelse heller ikke bliver det.

Jeg er sådan set enig med hr. Peter Hansen-Nord i, at i princippet kan man godt diskutere omsættelige kvoter, men virkningen er den samme, hvis man endelig forestiller sig det udført. Hvis en virksomhed for at drive sig selv videre, for at få den energi, den skal bruge, skal købe en kvote til en bestemt pris, hvad er så forskellen på at betale en pris for en kvote og betale en afgift for energi? Forskellen eksisterer vel kun, hvis det at betale for en kvote i Venstres Tribini-økonomi kan bogføres som en indtægt, for det er Venstre, der har vedtaget kvoten, og så er det en god udgift. Kan vi bogføre den som indtægt, er det godt.

Hvis man ellers betragter det her med rimelig normal økonomisk sans, er det at betale en pris for en kvote økonomisk for virksomheden det samme som at betale en afgift for en given mængde energi. Der er ikke nogen forskel på det, så det afgørende er, at vi er nødt til at bruge det økonomiske incitament over for virksomhederne for at komme helt ud i krogene.

Det er sådan set det, der står tilbage her, og det, der er den klare anbefaling i rapporten fra Finansministeriet, og derfor tror jeg såmænd, at selv hr. Duetoft kommer til at gå ind for det i løbet af meget kort tid.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg har endnu ikke fået svar fra hr. Jes Lunde på, om pengene skal ind i kassen eller ej, og hvordan pengene for disse afgifter skal komme tilbage igen. Hr. Jes Lunde kan sige, at det økonomisk kan være ligegyldigt, om man skal betale for en kvote eller man skal betale dem til statskassen, men det er det ikke for mig.

For mig er det ikke det samme, om man har en frivillig aftale med en branche eller ej, for netop i erhvervslivet er der jo mange, der er på forkant med udviklingen, nogle, der halter langt bagefter, og nogle, der kører på midterbanen.

Ideen med kvoter – som også praktiseres i USA – er naturligvis, at man går ud fra en eller anden gennemsnitsbetragtning med hensyn til en branche og siger, at alle inden for branchen får tildelt lige mange kvoter, og at de, der har en ringere teknologi end det, som den frivillige aftale bygger på, er nødt til at købe kvoter for at komme op på gennemsnittet, og at de, der ligger højere end gennemsnittet, så er i den situation, at de kan sælge kvoter. Det er altså et decideret markedsøkonomisk system, som i princippet for den sags skyld også kan noteres på børsen og bruges i en større sammenhæng, f.eks. i EU eller i GATT. Det er et godt instrument.

Derimod er det, man taler om her, en slags isoleret dansk selvpineri – vil jeg kalde det – også fordi jeg endnu ikke har fået noget rimeligt svar på, hvordan man vil tilbageføre pengene, og hvordan man vil sikre retfærdighed i dette system, således at visse brancher ikke bliver om ikke ligefrem smadrede så i hvert fald ødelagt og bliver nødt til at overveje at flytte udenlands m.v., for det er jo simpelt hen essensen i den problematik, som regeringen nu har fået rodet sig ind i.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg er ikke dybt imponeret over den måde, hr. Kim Behnke læser rapporter på: En fjerdedel af rapporten er nu gennemført, siger han.

Ja, i sider! En fjerdedel af de sider, der står i rapporten, er gennemført. Men provenuet i de tre små forslag er et halvt hundrede millioner kroner sat over for SO₂- og CO₂-tanker, der kan koste op til 7 mia. kr., dvs. mere end 120 gange mere, og det er jo ikke en fjerdedel.

Det er tre små logiske forslag, eksempelvis i forbindelse med de tilfælde, hvor der er tilbageleveringsordninger for de 95 pct. af et produkt,

mens de sidste 5 pct. så bruges til at dumpe prisen med og dermed forsøge at hive markedet over i retning af nogle virksomheder, der ikke vil leve op til en miljørigtig tilbageleveringsordning. Er det ikke et fornuftigt forslag, og er pant i forbindelse med køb af batterier ikke et fornuftigt forslag? Vi synes faktisk, de er det.

Men at stille sig op og påstå, at det er en fjerdedel af rapporten, der er gennemført, når det er omkring et halvt hundrede millioner kroner, det drejer sig om, over for de syv milliarder, er svindel. Det er ikke en måde at stille tingene op på. Så der er ingen problemer i det signal.

Der er et andet problem i et andet signal, og dér vil jeg godt benytte lejligheden til at sige, at jeg er dybt skuffet over, at Venstre og De Konservative vælger at stemme imod et dagsordensforslag, der i virkeligheden er utrolig banalt, og som blot konstaterer, at man vil holde målet, at man forhandler, og at det ikke må ødelægge konkurrenceevnen – det er da ikke ukorrekt, at vi også taler om grønne afgifter; men fordi vi taler om grønne afgifter, ved vi da ikke, hvor det ender – og at Venstre og De Konservative i surhed stiller sig ved siden af og nu sikrer, at det signal, der ryger ud fra folketingsdebatten i dag, er, at SF og regeringen har stemt sammen om et dagsordensforslag, selv om kendsgerningen er, at en række medlemmer af regeringen vil kæmpe og slide og hyle for at få Venstre og De Konservative med i et forlig om det, fordi det er bedst for styringen af det grønne, at der er så bredt et flertal som muligt.

Bare fordi man skal vise, hvor anderledes man er, vil man altså fra Venstres og De Konservatives side nu udsende det signal herfra, at man ikke engang kan være med i en dagsorden, der markerer tingenes tilstand, som de er i dag!

Med al respekt for de tilstedeværende ordførere håber jeg, at det, at der er en række endnu mere ledende politikere i de to partier, som ikke er her i salen i dag, betyder, at hvis de havde været her, ville tonen have været en anden.

Jeg håber, det er en markering af, at det altså ikke er hr. Anders Fogh Rasmussen eller hr. Hans Engell eller partiledelserne, der allerede nu har besluttet sig til at kravle ind i et hjørne, hvorfra man ikke kan få dem ud igen i forbindelse med nogle forhandlinger. Jeg kan love for, vi vil gøre, hvad vi kan for at lokke de to partier ud fra hjørnet igen, men vi kan jo ikke, hvis de har limet sig fast derinde og ikke vil noget som helst, og det er jeg lidt nervøs for at markeringen i forbindelse med denne utrolig logiske og banale dagsorden i virkeligheden betyder.

Formanden:

Nu har vi haft 14 korte bemærkninger, og der er indskrevet tre til. Herefter er det min hensigt at gå videre i ordførerrækken. De tre er hr. Jes Lunde, hr. Peter Hansen-Nord og fru Eva Møller. Og så er det hr. Kim Behnke som ordfører.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg må sige til hr. Peter Hansen-Nord, at systemet med omsættelige kvoter branchevis uddelt jo ikke er så pokkers enkelt. Det er jo ikke så enkelt at fastslå, hvor mange kvoter de enkelte virksomheder skal have.

F.eks. bliver det da en omdiskuteret sag, hvilken branche man tilhører. Hvis man får 10 kvoter pr. ansat i én branche og fem i en anden, bliver der temmelig store slagsmål om, hvor man hører hjemme. Og hvad gør man i nystartede virksomheder eller i forbindelse med konjunktursvingninger? Og bliver virksomheder i opgang eller i nedgang præmieret eller ej af sådan et system? Det er ikke så enkelt.

Uden at afsløre særlig meget kan jeg vist godt røbe, at i de forhandlinger, vi har om grønne afgifter, er vi allerede ved at gennemdiskutere sådan nogle temaer. Vi har bl.a. set på ideen om en marginalafgift for at finde ud af, om den kan administreres – det vil f.eks. sige, at 90 pct. af energiforbruget er friholdt, og så er det de sidste 10 pct., det drejer sig om – for så kan man tillade sig at have en stor belastning i kroner pr. ton CO₂, uden at det rammer så hårdt i virksomhedens samlede økonomi.

Det er altså ganske svært at lave sådan nogle ordninger, og derfor skal vi nok regne med at bruge i hvert fald en måneds tid eller halvanden af disse forhandlinger på at finde den rigtige sammenstilling af modellerne.

Jeg kan fuldstændig tilslutte mig, hvad ministeren har sagt tidligere her i dag: at det, der er afgørende i forhandlinger, er målet og ikke midlerne. Vi er meget fordomsfrie over for, hvordan vi når det. Vi er bare sikre på, at hvis man skal nå ud i alle krogene, og hvis man skal have en virkning helt derude, er det umuligt at forestille sig, at man kan komme uden om de grønne afgifter.

CD er ude i en meget farlig øvelse her i dag. Det er en slags linedans uden sikkerhedsnet. CD giver hele tiden indtryk af, at de i virkeligheden slet ikke er bundet af, at vi skal have grønne afgifter, og CD giver indtryk af, at Dansk Industri har vetoret, og at der ikke bliver indført

noget som helst, som Dansk Industri ikke kan gå ind for, og vi sidder vel alle sammen med en klar fornemmelse af, at det ikke kan holde.

Det er da nødt til at briste for CD på et eller andet tidspunkt. De kan da ikke give en interesseorganisation en sådan vetoret over, hvad der skal gennemføres herinde, og de kan da ikke i længden fastholde, at de overhovedet ikke har givet tilslutning til grønne afgifter, når det er noget, som vi i øjeblikket forhandler intenst med regeringen om. Men nuvel, det er CD's eget problem. Jeg tror, det er et lidt farligt nummer, CD er ude i, og en del af det er, at de samtidig skal holde et illusionsnummer gående om, at det kan lade sig gøre at lokke V og K med ind i den samme boldgade.

Det tror jeg de kommer galt af sted med til sidst.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg har faktisk hele dagen haft en fornemmelse af, at jeg nok har været for flink over for CD; men jeg ved ikke, hvor meget man egentlig får ud af at køre efter CD: Vælgerne er åbenbart vant til hvad som helst, og alting kan åbenbart lade sig gøre, og alligevel smutter de over spærregrensen. Tillykke med det!

Men det, hr. Duetoft insinuerer her fra talerstolen, er, at jeg ikke skulle have dækning i min gruppe for det, jeg står og siger, og at jeg ikke skulle have dækning i min gruppe i forbindelse med, at vi afviser dagsordensforslaget – det kan godt være, at hr. Duetoft er skuffet over, at der ikke er mere kendte politikere fra Venstre til stede i dag til at tilfredsstille hr. Duetofts lyst til at diskutere med dem, men det bliver altså kun mig i dag – men jeg vil gerne slå helt fast, så hr. Duetoft ikke kommer i tvivl om det, at jeg har fuld opbakning i Venstres gruppe både til det, jeg siger, og naturligvis til min afvisning af det dagsordensforslag, der foreligger, og som vi altså ikke kan leve med.

Vi har forhandlet dagsordensforslag, og jeg har fra starten aldeles afvist, at vi kan være med i den indskudte sætning om grønne afgifter for erhvervslivet, som man lige så godt kunne have fjernet.

Det er klart, at det er gift, hvis man vil have V i tale – givetvis også K, det skal jeg ikke blande mig i, men det er i hvert fald gift – og man kunne bare have pilleret den indskudte sætning ud; så havde dagsordensteksten jo set helt fornuftig ud. Men det ville man ikke.

Det har såmænd stået på i et døgn tid eller mere, og vi har stået fast, og regeringen har stået fast. Så signalet er jo, at regeringen ønsker at lave et eller andet med SF.

Det er ikke os, der ikke har været samarbejdsvillige. Vi har bare bedt om at få en lille indskudt sætning pilleret ud; så var vi med på dagsordenen, og så var den potte ude. Men sådan skulle det ikke være.

Så det er ikke vores signalgivning, der er noget galt med; det er regeringens signalgivning.

Hr. Duetofts egen signalgivning skal jeg lade være at kommentere yderligere.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg skal efter hr. Hansen-Nords indlæg gøre det ret kort – det håber jeg da i hvert fald.

Jeg skal sige, at i den konservative folketingsgruppe har vi det således, at vi drøfter dagsordensforslagene, herunder om vi kan stemme for dem eller ej. Så det har ingen indflydelse på De Konservatives standpunkt, hvem der er ordfører i en given debat.

Og så skal jeg sige – måske ikke til hr. Peter Duetoft, for ham har jeg ikke forhandlet med, men jeg skal sige, at i Det Konservative Folkeparti har vi den holdning, at når der forhandles, skal det altså være en åben forhandling, og da vi fik forelagt dette dagsordensforslag fra regeringspartierne repræsenteret ved hr. Martin Glerup, fik vi at vide: Take it or leave it! Og jeg vil gerne sige, at når det er sådan, opfatter vi det ikke som en forhandling, og vi opfatter det heller ikke som et udtryk for nogen form for indledning til det tillidsfulde samarbejde, som ministeren ellers har talt om.

For os er det altså væsentligt, at grønne afgifter står i forbindelse med de debatter, der føres i øjeblikket, og de embedsmandsrapporter, der foreligger, frem for at de er en form for afgiftsbelastning for det danske erhvervsliv og dets enkelte virksomheder, som vi i Det Konservative Folkeparti ikke kan gå ind for.

I mit næste indlæg – under vores egen forespørgsel – skal jeg komme nærmere ind på, hvad det er for nogle konkurrenceforvridende momenter, vi ser i de grønne afgifter, der tales om.

Kim Behnke (FP):

Ikke overraskende er det et af Folketingets socialistiske partier, nemlig SF, der har valgt at formulere den forespørgsel, vi nu behandler.

SF vil gerne have en lang liste over nye initiativer, der skal foretages her i 1995 for at leve op til den CO₂-målsætning om reduktion af CO₂-udslippet i år 2005, som på et tidspunkt er blevet vedtaget.

For Fremskridtspartiet er det relativt nemt at sige, hvad vi mener der i den anledning bør gøres, al den stund man efter vores opfattelse aldrig burde have vedtaget CO₂-målsætningen. Vi er ganske enkelt ikke tilhængere af den religion, der så heftigt bliver dyrket her i dag. Det er en religion, som selvfølgelig har mange disciple rundt omkring i verden, og alle steder giver det et klart indtryk af dommedagsprofetier. Det ordvalg, der bliver brugt, og den måde, man fremfører argumenterne på, er fuldstændig parallelle med nutidens og fortidens dommedagsprofetier: Øriger vil synke i havet, og der vil komme jordskælv, oversvømmelser og flodbølger – al den slags retorik, som dommedagsprofeter har brugt igennem århundreder.

Nu er det bare ikke synden eller den manglende gudskyndelse, som er årsagen til, at disse ting vil ske. I vore dage er det, hvis ikke man tror på, at CO₂-udslippet skal begrænses, at alt det onde vil ske. Der vil opstå en drivhuseffekt; vi vil få så høje temperaturer, at vi får ørkener; og de steder, hvor der ikke er ørken, vil landet synke i havet. Det eneste, vi mangler, er, at disse profeter bygger en Noahs Ark og beder menneskeheden om at samle sig dér, fordi den store dag vil oprinde, hvor drivhuseffekten vil være så kraftig, at det er det eneste sted, hvor man kan redde sit liv her på Jorden.

Den form for gudskyndelse eller religion deler vi ganske enkelt ikke i Fremskridtspartiet. Vi ved godt, at det ikke er populært at tale bjerget imod, og vi ved godt, at man mange steder har svært ved at tage Fremskridtspartiet alvorligt, for når der nu er så mange, der siger det, er der sikkert noget om det.

Men fordi noget, der er forkert, bliver sagt mange gange, bliver det ikke rigtigt af den grund, og vi vil påpege, at der som udgangspunkt ikke er tilstrækkelig dokumentation for de påstande, man kommer med.

Det næste, der så sker, er, at man opstiller nogle store matematiske modeller, hvor man lægger disse meget usikre målinger og skøn ind, og hvorfra man får nogle resultater ud, som man derefter gør til sandheder, som man så sælger med den overskrift, at nu er vi nødt til at foretage forskellige indgreb over for befolkningens

adfærd, ellers vil CO₂-emissionen være for stor, og så vil drivhuseffekten tage livet af os alle sammen.

Det er ikke tilfældet. Der er tale om skøn i forbindelse med alle de faktorer, man lægger ind, og der er tale om målinger med nogle usikkerheder, som man glemmer at fortælle om.

Vi ved, at det kommer til at tage nogle år – hvor mange år det tager, er ikke godt at vide, for argumenterne har jo i en vis udstrækning bidt sig fast, men om det bliver 20, 30 eller 50 år, betyder ikke noget for Fremskridtspartiet – men til den tid vil man småfnisende tænke tilbage på slutningen af 1990'erne, hvor dygtige politikere i det danske parlament og andre steder minsandten i fuldt alvor diskuterede det, som man til den tid kan se var det rene volapyk.

Det vil gå på nøjagtig samme måde, som da man i det forrige århundrede i England fik de første damptog. De var ikke specielt kløgtigt designet, og de kørte ikke ret hurtigt. Datidens klogskab fandt man hos professorer, hos læger, hos præster osv., og de udtalte dengang samstemmende, at hvis man kørte en tur i sådan et tog og bevægede sig med mere end 15 km i timen, ville man aldrig nogen sinde kunne gøre bod på den skade, som éns legeme og helbred og sjæl ville få efter sådan en tur.

I dag fniser vi, når vi læser den slags beretninger i historiebøgerne. Men dengang tog man det minsandten alvorligt. Dengang var der også politikere i de respektive forsamlinger, som debatterede, om det nu var klogt at indlade sig på en sådan fremfærd.

På nøjagtig samme måde vil man om en årrække fnise over, at vi i dag kan have så mange debatter om noget så absurd, som at der skulle være problemer med CO₂-emissionen. Og af den grund ønsker vi selvfølgelig ikke, at man i Danmark skal dumme sig endnu mere, end man allerede har gjort.

Dengang vi indførte CO₂-afgiften, som vi kender den i dag, var argumenterne fra denne talerstol, at vi godt kunne gøre det, for lige så snart vi havde indført den i Danmark, ville det gode eksempels magt betyde, at resten af EU også ville indføre tilsvarende CO₂-afgifter, og så havde det ingen betydning for dansk erhvervsliv.

Heldigvis har det vist sig i EU, at de andre lande ikke er helt så forhåbende på denne religion, som man er i Danmark, og derfor er det ikke blevet til noget i EU endnu, og godt for det, men skidt for dansk erhvervsliv. For i mellemti-

den er der altså sket det, at vi har ødelagt konkurrenceevnen for en lang række danske virksomheder og lidt et velfærdstab.

For det er jo ikke kun et spørgsmål om, at der er nogle virksomheder, der skal betale nogle afgifter; det er også et spørgsmål om, at vi rent samfundsmæssigt allokere ressourcer til at forhindre dette CO₂-udslip, som der ikke er nogen som helst grund til at forhindre. Vi bruger ressourcer, som vi f.eks. kunne skaffe nogle flere arbejdspladser med og gøre den danske velfærd bedre med inden for sundheds-, social- og handicapområdet. Der kunne disse ressourcer blive brugt til at skabe menneskelig glæde og lykke i den tid, vi lever i. Men i stedet misbruger vi store samfundsressourcer på en forkert dagsorden og på at bekæmpe noget, som er det samme som kampen mod vindmøllerne, nej, vejrmøllerne – (*Munterhed*) – nogle gange er det næsten det samme!

Når vi ser tilbage på de initiativer, der allerede er gennemført, er det jo tydeligt, at den politiske dagsorden er sat uden hensyntagen til, hvordan befolkningen og erhvervene reagerer over for det, der sker. Man har sat sig et mål, og det skal nås! Og det er et politisk mål; det er jo ikke et objektivt, videnskabeligt mål. Det er jo politisk defineret mål, og derfor bliver det også et uværdigt kapløb, man sender det danske erhvervsliv og den danske befolkning ud i, for de ved, at hver gang man har løbet nok så hurtigt, flytter politikerne bare målstregen, så man aldrig når at komme i mål. De omdefinierer hele tiden, hvad det er for et mål, man skal nå. Og så er det klart, at der er nogle, der giver op undervejs, og som siger: Jamen så kan det også være lige meget. Hvis ikke engang de aktiviteter, vi allerede har gennemført, er noget, vi kan få godskrevet og få ros for, er der ingen grund til at gå i gang med nye aktiviteter og nye investeringer – al den stund man jo hver gang mister konkurrenceevne og danske arbejdspladser på den konto.

Et godt eksempel er det danske gartnerierhverv. Det fik en lærestreg – ikke bare én gang, men to gange: i 1973 og i 1979. Der var mange i det danske gartnerierhverv, som havde svært ved at komme sig over de to oliekriser, men de kom sig over det, og de indrettede sig efter det. De fik indført egne ordninger, hvorved de fik skåret alt fedtet fra og fjernet alt det ressource-spild, der rent faktisk var før oliekriserne. Men det er overhovedet ikke blevet anerkendt – tværtimod – og mange af de gartnerier, som

dengang skiftede fra olie til kul, fordi det var god politik og god latin dengang, vil man nu ifølge Dithmerrapporten straffe én gang til, og det er klart, at det bliver et erhverv ikke ved med at kunne klare.

På tilsvarende vis vil vi opleve, at man inden for den ene branche efter den anden vil forsøge at råbe politikerne op. Men lykkes det ikke, vil mange af dem vælge enten at lukke og sige: Så kan det også være lige meget, eller at flytte produktionen til udlandet, hvor der er mildere himmelstrøg.

De annoncer, som i øjeblikket bliver indrykket af det danske erhvervsliv, og de henvendelser, vi får, er jo ikke bare for sjov; de er et råb om hjælp til det danske Folketing om at lade være med at begå disse fejl.

Derfor ønsker Fremskridtspartiet ikke på nogen punkter at være med til en skærpet indsats i 1995 for at imødekomme en eller anden i forvejen forkert CO₂-målsætning, og derfor skal jeg afslutningsvis meddele, at de to dagsordensforslag, der er fremsat, kan Fremskridtspartiet ikke stemme for. Vi har ikke sympati for noget som helst af det, der står i de dagsordensforslag.

Men – for der er altid et men – vi ønsker selvfølgelig i Fremskridtspartiet, at man i Danmark anvender ressourcerne optimalt og ikke frådser med energien. Så ethvert initiativ, der kan være med til at fremkalde energibesparelser, skal selvfølgelig støttes, men vel at mærke ikke med pisker, men med guleroden, for man kan piske så længe, at den, man pisker, dør, og det vil ske for en lang række danske erhvervsvirksomheder, hvis den politik, regeringen har lagt frem sammen med SF, bliver ført til ende.

Lad os bruge gulerodsmetoden. Den har gennem årtier vist sig at være den mest effektive, og det er også den, vi appellerer om at man anvender, men ikke for at opnå en CO₂-målsætning, derimod for at opnå en fornuftig ressourceanvendelse, for det er vi alle sammen tilhængere af.

(Kort bemærkning).

Henning Gjellerod (S):

Det, der får mig op på talerstolen, er hr. Kim Behnkes overvejelser over forholdet mellem religion og videnskab, og i den forbindelse vil jeg spørge hr. Kim Behnke, om hr. Kim Behnke anerkender almindelige videnskabelige fysisk-kemiske resultater, f.eks. at CO₂-indholdet i atmosfæren er steget med 30 pct. i de sidste 100 år. Indholdet blev for 100 år siden analyseret til

at være ca. 0,27 pct., og her 100 år efter kan vi altså måle, at det nu er 0,36 pct., og det giver jo en forøgelse på ca. 30 pct. Er det religion, vil jeg spørge hr. Kim Behnke.

Det er også et videnskabeligt fysisk-kemisk resultat, at langbølgestråling absorberes af kuldioxid, og jo mere kuldioxid der er, jo mere varmestråling bliver der absorberet. Derfor vil jeg også spørge – når jeg nu er her – om dét er religion.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg synes, hr. Glerup skulle være gået længere tilbage end 100 år, nemlig til dengang selve livet på Jorden opstod, det mirakuløse, at vi er så privilegerede, at blandt milliarder af planeter i solsystemerne rundt omkring i universet opstod livet her på Jorden, for dengang var CO₂-indholdet i atmosfæren tusinder af gange større end i dag. Hvis det ikke havde været det, var livet på Jorden aldrig nogen sinde opstået.

Den øjebliksbetragtning at tage 100 år af Jordens levetid – dér er 100 år en øjebliksbetragtning – og træffe så vidtgående konklusioner på baggrund af dét mener vi mere har karakter af religion og i forvejen politisk fastsatte dagsordener, end at man erkender, at når det drejer sig om Jordens udvikling, er den tid, vi mennesker har levet her, forsvindende kort tid i forhold til den samlede planets levetid.

Og hvad jeg var inde på tidligere i dag: Bare et enkelt vulkanudbrud på Filippinerne er nok til at sende mere CO₂ ud i atmosfæren end den samlede industriproduktion siden forrige århundrede!

Det vidner om, at her på Jorden er det andre kræfter end de menneskeskabte, der bestemmer livsbetingelserne.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Det er klart, at Fremskridtspartiets fremstilling er groft uansvarlig, og det synes jeg også hr. Gjellerods bemærkninger dokumenterer til fulde!

Der er det at sige til det, at man nok kan sige, at 100 år ikke er lang tid i den større sammenhæng, men det mærkværdige er jo, at i de 10.000 år, der ligger forud for den periode, hvor industrialiseringen satte ind, og hvor vi mangedoblede det menneskeskabte CO₂-udslip, var der et stabilt CO₂-indhold i luften. Derfor er der grund til at tage forsigtighedsprincippet i anvendelse.

Vi ved jo ikke, hvad der vil ske. Vi skal ikke opstille katastrofeteorier, det er jeg enig i, men vi er nødt til at tage forsigtighedsprincippet i brug, ellers risikerer vi at sætte hele vores koldes klimaforhold over styr. Og når vi først har gjort dét – hvis vi gør det – er det for sent at komme tilbage og se i bakspejlet, og det synes jeg man må forholde sig til.

Det er komplet uansvarlig tale fra Folketingets talerstol, når Fremskridtspartiet er fremme!

(Kort bemærkning).

Henning Gjellerod (S):

Det var en lang og kompliceret forklaring, hr. Kim Behnke kom med, men jeg fik jo ikke svar på spørgsmålet, og derfor spørger jeg igen: Er de videnskabelige resultater, som jeg nævnte før, nemlig at kuldioxidindholdet er forøget med 30 pct. på 100 år, og at langbølgevarmestråling absorberes af kuldioxid, religion?

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg må nu sige, at den måde, hr. Martin Glerup udtrykker det på, er uansvarlig tale, og det bryder jeg mig ikke om, for det er, som om det er en helt afklaret problematik; men der er faktisk ikke nogen videnskabsmænd, der er så afklarede, som hr. Martin Glerup er.

Der er en standende debat om de scenarier og de fremskrivninger, man laver om problematikken, og jeg vil lige gøre opmærksom på, at med så lange scenarier, som der her regnes med, kan – som jeg har sagt det tidligere – meget små fejl i inputscenariet give et forkert resultat. Og hvis man følger med i diverse tidsskrifter og blade som Ingeniøren m.v. – hvilket jeg er sikker på at hr. Martin Glerup gør – vil man kunne se, at anerkendte og højt ansatte videnskabsfolk på dette område altså ikke er så afklarede, som hr. Martin Glerup er.

Jeg anerkender, at der kan være en marginal usikkerhed i disse teorier. Men man kan så spørge sig selv, om vi skal bruge 5.000 mia. dollars – hvilket er prisen – på så små marginaler bare for at opfylde de internationale tiltrådte erklæringer. Det kan man godt diskutere, og jeg synes, det er en meget ansvarlig og meget rimelig diskussion, for 5.000 mia. dollar kan østpå være med til at hjælpe nogle miljøforbedrende foranstaltninger i gang i forbindelse med en hel række andre ting, som måske umiddelbart truer mere end denne meget sofistikerede teori, som jeg vil gentage at anerkendte videnskabsfolk til

stadighed diskuterer, og de er absolut ikke så afklarede, som hr. Martin Glerup er.

Formanden:

Så vil hr. Kim Behnke, hvis ordførerbemærkninger gav anledning til disse korte bemærkninger, komme med en lille kort bemærkning, inden vi går videre til den næste ordfører.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Først undskyld til hr. Henning Gjellerod for navneforvekslingen. I vores familie kender vi det også – dels med fornavne og andre ting, dels omkring de videnskabelige resultater. Dér, hvor det går galt, er, når de bliver misbrugt i politisk øjemed. Det er det, vi mener er tilfældet, når det politiske øjemed bliver prædikedet, som var det religion, og vi har jo masser af eksempler på, at der er blevet taget nogle katastrofeteorier frem. I huj og hast har Folketinget vedtaget regler, og så går der nogle år, og så opdager man, at det var vist ikke helt nødvendigt alligevel, og det er jo, fordi, som hr. Martin Glerup formulerede det, usikkerheden skal komme miljøet til gode.

Al den usikkerhed, der måtte være, skal komme miljøet til gode. Jamen det betyder jo, at vi mennesker kan stoppe vores aktiviteter, for der er usikkerhed omkring alt, hvad vi foretager os. Dér må vi altså en gang imellem sige: Menne-skelig aktivitet har nogle afledte effekter, og det vil den blive ved med at have. Det er absurd at bilde os ind, at vi kan pakke os ind, slå nogle streger i verdenshistorien og så sige: Herefter opfører vi os ordentligt. Hvem siger, at det er det korrekte sted, vi slår strengen?

Det er derfor, vi mener, at de videnskabelige resultater bliver misbrugt. I politisk øjemed prædikes de på en måde, der mest af alt minder om dommedagsprofetier og gamle religioner, og det bryder vi os ikke om.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Desværre er det sådan, ser det ud til, at man næsten er nødt til at glæde sig over, at der trods alt er enighed om målsætningerne i »Energi 2000«, altså at vi skal nå 20 pct.s reduktion i år 2005. Til gengæld fornemmer jeg stadig større uenighed om, hvor langt vi er fra målet, og om vi uden videre kan nå målet så at sige uden at gøre noget som helst.

Jeg er fuldstændig sikker på, at der skal andre boller på suppen, hvis vi skal nå vores mål om en 20 pct.s reduktion inden år 2005. Regeringen

agter af samme grund i løbet af 1995 at komme med et samlet forslag til opfølgning af »Energi 2000«. Jeg vil godt her nævne nogle af de ting, som jeg mener skal indgå i arbejdet med at give nyt liv til »Energi 2000«.

Det første er de grønne afgifter. Vi skal have markedsmekanismen i brug. I stedet for de mange forskellige tilskud drejer det sig nu om at få markedskræfterne til at fungere selv.

De grønne afgifter er et led i udviklingen af en bæredygtig økonomisk og økologisk udvikling. I Europa-Kommissionens hvidbog om vækst og beskæftigelse fremhæves det netop, at den eneste måde, vi får løst miljøproblemerne og beskæftigelsesproblemerne på, er ved at omlægge vores måde at finansiere det offentlige på. Vi skal have omlagt skattesystemet til fordel for lavere afgifter og lavere omkostninger ved at ansætte arbejdskraft og højere afgifter på ressourcer.

Den udvikling er for Danmarks vedkommende igangsat ved skattereformen i 1993, og hvis det står til Det Radikale Venstre, fortsætter vi ad den vej med de grønne afgifter, først og fremmest med CO₂-afgiften. Vores ønske er at gennemføre en differencieret CO₂-afgift og tilbageføre hele provenuet til erhvervslivet ved at sænke f.eks. arbejdsmarkedsbidraget. Det skal være billigere at ansætte arbejdskraft, og til gengæld skal det være dyrere at bruge løs af de fossile brændsler. Har vi så råd til det? Ødelægger det her dansk konkurrenceevne? Vel gør det ej. Vi har de fjerdelaveste energipriser i EU, vil jeg minde om.

Da Bill Clinton i sin tid tiltrådte som præsident, sagde han: USA har to store problemer. Det ene er det lave uddannelsesniveau, det andet er de alt for lave energipriser.

Netop det, at USA havde haft alt for lave energipriser, havde gjort, at man ikke havde fået en tilstrækkelig teknisk udvikling. Derfor ser jeg de grønne afgifter som en mulighed for en viderudvikling af det danske erhvervsliv, som en mulighed for at udvikle teknologien og produktudvikle til fordel for vores konkurrenceevne.

Jeg kan simpelt hen ikke forstå, hvis Venstre og De Konservative ikke kan stemme for regeringspartierne dagsorden. For som hr. Peter Duetoft allerede har været inde på, har regeringen ikke lagt sig fast på en fast model, når vi snakker CO₂-afgift. Vi er stadig åbne for for-handlinger, vi er stadig åbne for et udspil også fra Venstre og De Konservative. Kom gerne med

et helt nyt forslag, hvis I er klogere end de folk, som står bag Dithmerrapporten!

Fru Eva Møller sagde i sin ordførertale, at Det Konservative Folkeparti er gået ind for grønne afgifter både før i dag og sandsynligvis også efter i dag. Hr. Martin Glerup fremhævede en artikel fra Børsen, hvori man kunne se, at såvel De Konservative som Venstre tidligere er gået ind for grønne afgifter. Hvis man stadig væk gør det, hvis man stadig væk mener, at der skal være en linje fra at have været i regeringen, til man er kommet i opposition, så kan man umuligt stemme imod den dagsorden, som regeringspartierne har foreslået, i hvert fald ikke uden at stå tilbage med en dårlig smag i munden.

Det handler ikke kun om grønne afgifter. Der skal også andre ting til, hvis vi skal nå vores mål. Det handler om energistyring og miljøstyring. Det viser sig jo, at såvel virksomheder som institutioner stadig kan spare meget på energien. Holmegaards Glasværker har f.eks. ved energisyn og en efterfølgende investering i et mere effektivt naturgasbaseret smelteanlæg sparet 50.000 gigajoule, og investeringen er betalt tilbage på fire år. Herefter er der stadig driftsbesparelser i kraft af lavere energiregninger.

Det samme kan vi konstatere inden for en lang række andre områder. Der er masser af uudnyttede muligheder for energibesparelser, og for at udnytte dem er det vigtigt med bedre rådgivning og information. Det er vigtigt med de grønne regnskaber, som regeringen også har fremsat forslag om. Netop de grønne regnskaber kan bidrage til, at vi kommer længere med vores energimålsætninger.

Men hvis vi skal have energibesparelserne til for alvor at slå igennem, skal vi have højere priser på energi, for det væsentligste problem lige nu, den væsentligste forklaring på, at man ikke inden for virksomhederne gennemfører energibesparelserne, er ganske enkelt, at energipriserne er for lave.

Jeg synes selvfølgelig også, at de offentlige institutioner skal gribe i egen barm og gå foran. Vi må have nogle klare politiske mål for energibesparelserne f.eks. inden for de offentlige institutioner. Lad os da kræve, at alle offentlige institutioner skal energiefterses og aflevere et energiregnskab.

Forundersøgelsesrapporten om indførelse af energistyring i amter og kommuner viser, at der kan spares 200 mio. kr. på et år ved ganske en-

kelt at begynde at se sig selv efter i sømmene på energiområdet.

For det tredje mener jeg, at vi skal arbejde mere effektivt på at få gennemført lokalt agenda 21, så amter og kommuner altså følger agenda 21 fra Rio op. Vi skal have nogle klare målsætninger ude i kommunerne og amterne om, hvordan vi sparer på energien, hvordan vi sparer på vandet, hvordan vi sparer på ressourcerne i det hele taget.

For det fjerde skal vi se på energiforbruget i bygninger og byggeri. World Watch Institute har regnet ud, at omkring halvdelen af USA's energiforbrug går til byggeriet, dels til opvarmning, dels til de materialer, som indgår i byggeriet. I 1992 gik en tredjedel af verdens totale energiforbrug til driften af bygninger.

Der er med andre ord masser af kilowatt at hente inden for byggeriet f.eks. ved at bruge mindre oparbejdede materialer. Derfor skal vi have gang i boligøkologien og byøkologien. Vi skal have fart i den handlingsplan for byøkologi, som både Teknologinævnet og en arbejdsgruppe i Miljøministeriet har foreslået.

For det femte skal vi se på transportområdet. Det kan ikke nytte, at der til stadighed bruges mere energi inden for transportsektoren. Det kan ikke hjælpe noget med katamaranfærgerne, som bruger langt mere energi end alle de andre færger. Det kan ikke hjælpe noget, at vi har den lange afstand mellem arbejdsplads og hjem, som hele tiden kræver, at vi transporterer os selv stadig flere kilometer.

Jeg synes, vi skal kigge på den rapport, som Dybkjærudvalget kom med her for nylig om »Info-samfundet år 2000«. Jamen kan vi ikke herfra på en eller anden måde fremme en udvikling, der går i retning af fjernarbejdspladser, så flere mennesker har mulighed for at arbejde i deres lokalsamfund? Kan vi gøre noget for at sikre flere arbejdspladser i landdistrikterne?

Vi skal selvfølgelig styrke den kollektive transport i stedet for at bygge motorveje og broer. Vi skal se på, om vi ikke kan gøre noget i forhold til privatbil, personbil. Jeg er enig med hr. Peter Hansen-Nord, som foreslår, at vi skal prøve at eksperimentere noget mere med bio-ætanol. Selvfølgelig skal vi det. Lad os så arbejde for, at vi får nogle internationale energimål for, hvor mange kilometer pr. l en personbil skal kunne køre.

For det sjette skal vi selvfølgelig arbejde med at udvikle den vedvarende energi, altså den

CO₂-neutrale energi. Hr. Kim Behnke taler om vejrmøller. Men der skal nogle vældige vejrmøller til, hvis vi skal fremme den vedvarende energi, herunder vind- og solenergien. Det drejer sig om at komme væk fra olie og kul til fordel for CO₂-neutrale energiformer.

Jeg vil godt i forbindelse med forespørgslen fra Enhedslisten senere på dagsordenen komme nærmere ind på, hvad vi kan gøre for at fremme den vedvarende energi.

Her vil jeg slutte med at bekræfte målsætningen i »Energi 2000« og dermed også give Det Radikale Venstres tilslutning til regeringspartiernes dagsorden.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det skal jeg gøre meget, meget kort. Det var den problematik, De Radikale var inde på omkring grønne afgifter, som vi tidligere skulle have sagt ja til og i dag siger nej til.

Hvad er definitionen på grønne afgifter? Vi har været med til at løfte en del af afgiftsbelastningen af på blyfri benzin for at fremme brugen af blyfri benzin i modsætning til almindelig blyholdig benzin. Det er en positiv ting, hvor man jo egentlig har guleroden med, når man siger til forbrugeren, at benzinen er billigere, hvis man tanker med blyfri. Det kan også være grønne afgifter, og det har vi været med til. Vi har også været med til at lave afgifter på energi igennem tiderne, og vi har også været med til at lave afgifter på øl og tobak osv. Det ligger også i et område, som man godt kunne kalde en slags grønne afgifter.

Dér er vi gået ud og har sagt kontant til befolkningen: Vi mangler penge i kassen, og vi har to muligheder. Den ene er at komme med nogle afgifter, den anden er en højere personbeskatning, og dér har vi altså en gang imellem skiftevis op igennem de sidste 20-30 år valgt forskellige instrumenter, herunder afgifter af fiskal karakter. Og folk har forstået det. De ved, hvad det drejer sig om.

Men her er vi inde i noget helt andet, når vi taler grønne afgifter i forbindelse med en voldsomt forøget CO₂-afgift, SO₂-afgift, og hvad der ellers ligger på bordet – med nogle tilbageførsmodeller, som jeg endnu ikke, må jeg sige til hr. Jes Lunde, har fået nogen som helst besked om. Jeg har ikke engang fået afkræftet, at pengene skulle ind over kassen herinde først. Sådan forstod jeg et indlæg tidligere af hr. Jes Lunde. Så når vi taler grønne afgifter i dag og i

den forbindelse, som de er blevet behandlet i pressen, så er vi ikke med på den form for arrangement, som der er lagt op til.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Hr. Peter Hansen-Nord taler jo godt for sin sag.

Jeg tror ikke, der har været tvivl om på noget tidspunkt, at også Venstre snakkede om grønne afgifter, og i hvert fald i Det Konservative Folkeparti snakkede man om en CO₂-afgift.

Hr. Peter Hansen-Nord taler om, at der er brug for en gulerod. Jamen guleroden er der jo. Guleroden er, at man sparer på energien, og guleroden er, at man får pengene tilbage igen.

Det er helt klart, at regeringen ikke har noget ønske om at beholde pengene i statskassen. De når ikke engang at røre bunden i statskassen, før de ryger ud igen. Det, der er brug for, er, at vi finder en tilbageførsmodel, som erhvervslivet er interesseret i. Mit forslag er, at vi bruger pengene til at sænke arbejdsmarkedsbidraget.

Netop Venstre og De Konservative har gang på gang sagt, at det er utrolig dyrt for erhvervslivet at ansætte arbejdskraft. Her kommer vi med et helt konkret forslag: Lad os dog sænke arbejdsmarkedsbidraget, lad os gøre det billigere at ansætte medarbejdere, lad os dermed også være med til at løse noget af det arbejdsløshedsproblem, vi står med.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg skal på vegne af Enhedslisten meddele, at vi kan stemme for den dagsorden, der er foreslået af regeringen. Jeg kan forstå, at det gør SF også, og så er vi i den situation, at der er et flertal for den dagsorden, der er foreslået af regeringen.

Grunden til, at vi gør det, er, at man nu får fastlagt, at i det videre forløb skal også grønne afgifter indgå som en del af de elementer, der skal tages i brug for at nå målet i »Energi 2000«, sådan at man kan reducere CO₂-udslippet til år 2005.

Vi mener, det er vigtigt at få markeret nu, at der er et parlamentarisk flertal her i Folketinget, som fastslår, at der kan og skal bruges grønne afgifter i forbindelse med at opnå energiplanens mål. Jeg håber, at det vil betyde en ændring i de deputationer, i de skrivelser og i de henvendelser, vi får fra erhvervslivet og fra landbruget, som ene og alene går ud på, at der ikke skal foretages indgreb i form af grønne afgifter.

Med en sådan meddelelse her fra Folketinget i dag håber og tror jeg at den anden side i salen

vil begynde at stille sig anderledes og gå ind i en konstruktiv debat om, hvad det er for andre midler, der skal bruges, og hvordan de grønne afgifter skal udformes.

Der er en enkelt lille ting i regeringens dagsordensforslag, som jeg anmodede hr. Martin Glerup om at udlægge. Der står, at Tinget konstaterer, at regeringen er i gang med forhandlingerne. Vi opfatter det sådan, at det er det samme som at sige, at Folketinget anerkender, at regeringen er i gang med forhandlinger, og hermed er det også en anerkendelse af, at de grønne afgifter indgår i planerne.

Jeg mener, det er nok, hvis hr. Martin Glerup bekræfter det, men vi vil nødig vedtage en dagsorden, hvor der står $2 + 2 = 4$, altså forstået på den måde at den ikke har noget indhold.

Der er en anden ting i dagsordenen, som vi egentlig er ret tilfredse med. Der står ikke det, som altid bliver fremført: At alle afgifterne automatisk skal tilbageføres til erhvervslivet. Det står der ikke i dagsordenen, og netop en af de ting, vi gerne vil have med i forhandlingerne, er, hvordan afgifterne skal tilbageføres. Det er vores intention, at det skal være en målrettet tilbageføring til forskning, udvikling og omstilling, sådan at afgifterne får den reelle funktion, som er tanken med dem, nemlig at det fører til en direkte og omgående reduktion i energiforbruget i virksomhederne.

En anden ting i den afgiftsmodel, som vi vil tage udgangspunkt i i forhandlingerne med regeringen, er, at vi også mener, at der skal indbygges en økologisk kappestrid. Vi foreslår, som jeg nævnte tidligere, at det skal være muligt at komme fri af afgifterne forstået på den måde, at den bedste fjerdedel af virksomhederne inden for de forskellige områder skal kunne slippe for afgift. Det kan passende være en ekstra motivation til at gennemføre det forslag, som også har været til førstebehandling her, om, at virksomhederne skal føre grønne regnskaber. Det vil sige, at hvis de laver de grønne regnskaber og kan dokumentere, at de hører til den bedste fjerdedel, så er der noget at hente, og deri er der en gulerod til både at få energibesparelserne i gang og at få løbet forslaget om grønne regnskaber i gang.

En anden ting er, at vi mener, det er overforbruget, der skal belægges med afgifter. Regeringens måde at stille det op på opfatter vi som et idékatalog fra Finansministeriet: Man kan tage lidt her og lidt dér, og sådan har det været frem-

lagt af De Radikale og Centrum-Demokraterne i hvert fald. Vi mener, at når man kigger på energiafgiften generelt, begynder man allerede i rapporten her at dele det op i forskellige områder med forskellige satser, og når det kommer til stykket, tror jeg også, man vil tage hensyn til, at det er de tolv store virksomheder, der er ansvarlige for forbruget af 40 pct. af energien. Så frygter vi, at man ender med tolv forskellige satser til de forskellige virksomheder.

Derfor vil vi hellere have en model, der siger: En generel afgift undtagen for de tolv store, som skal forpligtes til et energitilsyn. Samtidig kan de virksomheder, der har et meget stort energiforbrug, og som vil være skævt belastet i den situation, vælge at tilmelde sig den model eller en generel afgift. Det vil være uhyre meget enklere end den model, som er kommet fra Finansministeriet. Den vil også være meget mere effektiv og mindre konkurrenceforvridende end regeringens. Og vores mål er at få et effektivt indgreb over for energioverforbruget.

En anden ting, vi synes er grotesk, er, at energiselskaberne – de mere eller mindre offentlige aktieselskaber – i dag direkte modarbejder hensigten i »Energi 2000«. Derfor vil vores indsats i forhandlingerne om begrænsninger i energiforbruget koncentrere sig om at få pålagt disse virksomheder, alle energiselskaberne, at de skal medvirke aktivt til energibesparelser, og at de skal indarbejde i deres målsætning, at den ikke først og fremmest er økonomisk overskud, men at medvirke til en egentlig energibesparelse. Egentlig forestiller vi os også, at det burde være disse energiselskaber, der stod for en offentlig rådgivning om, hvordan erhvervene og andre kunne spare på energien.

I den udstrækning man får nogle direktiver eller nogle retningslinjer for energiselskaberne, synes vi også, det er rimeligt, at de varetager funktionen med rådgivning om, hvordan man kunne opnå målene.

Vi ser frem til de forhandlinger, som allerede er i gang mellem regeringen og bl.a. Enhedslisten. Vi håber på, at en hel del af vores ideer vil kunne slå igennem i den endelige energiplan.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Hr. Bent Hindrup Andersen spørger, om »konstaterer« i dagsordensteksten betyder »anerkender«.

Ja, det er da klart. Man anerkender, at situationen er, som den er, nemlig at regeringen er i

gang med forhandlinger med erhvervenes organisationer osv., herunder om grønne afgifter for erhvervslivet, således at konkurrenceevnen ikke belastes.

Vi har jo forhandlet dagsordenen med både Venstre og De Konservative, og vi har forhandlet med SF, og det er klart, at der fra begge sider har været ønsket om at ændre og få ting ind og få ting ud af dagsordensteksten. Det tager jeg som tegn på, at vi fra regeringspartierne side har lavet en afbalanceret dagsorden med det rigtige sigte. Derfor har vi fastholdt, at vi ikke vil give indrømmelser til den ene eller til den anden side, men vi står på en god, afbalanceret dagsorden, som har det sigte, som regeringspartierne går efter.

Peter Duetoft (CD):

I CD vedstår vi målsætningen for år 2005. Det er rigtigt, at vi var skeptiske i sin tid, men alle har jo efterhånden indstillet sig på, at det var så det mål, der var. Det har industrien, det har en række af Folketingets partier, og vi vil da også her markere, at de 20 pct.s reduktion af CO₂, der er forudsat i år 2005, vil vi gerne være med til at leve op til.

Det andet, vi vedstår, er regeringsgrundlaget, hvori der står, at virksomhederne skal kunne få omkostningsnedsættelse ved miljørigtig adfærd, og at den internationale konkurrenceevne ikke må forringes. De to ting er for CD udgangspunktet i denne diskussion, og jeg skal ikke gå ind i den generelle energipolitiske diskussion, for den havde vi jo under redegørelsesdebatten.

Jeg vil koncentrere mig om det, der er oppe i tiden, nemlig spørgsmålet om afgifterne. Der vil jeg slå fast, at for CD er det helt afgørende, at eventuelle grønne afgifter ikke koster danske arbejdspladser. Det er også et udgangspunkt, at vi er nødt til at sige, at den måde, man indfører grønne afgifter på, ikke må koste danske arbejdspladser.

Vi har diskuteret Dithmerrapporten allerede, og det er jo en embedsmandsrapport, som er en meget udmærket rapport, men uendelig teoretisk. Det er efter CD's opfattelse en ubrugelig rapport i praksis.

Vi har ikke bundet os til nogen af de modeller, der er i rapporten. Vi har ikke politisk sagt ja til dem i regeringen, vi har ikke som parti sagt ja til dem, og det er bl.a., fordi vi faktisk mener, at det er et velkvalificeret skrivebordsarbejde, som ikke har så meget med den virkelige verden at gøre.

Det kan man se bl.a. på reaktionerne fra de meget store virksomheder, der jo har sagt offentligt, at selv om man tager den laveste afgift for procesindustrien, så kan det risikere at koste op til 150 mio. kr. i ekstra afgifter for disse store virksomheder. Tror man virkelig på, når Portland i Ålborg har valget mellem at have en cementfabrik dér eller have den et sted i udlandet, at det ikke vil koste arbejdspladser, hvis man indfører sådan en afgift? Eller Stålvalseværket? Eller i gartnerier eller andre steder, i fiskeindustrien, hvor der er et voldsomt energiforbrug?

Altså, vi vil i alt fald sige, at den model ikke er vores kop te, for vi tror ikke på, at det ikke vil koste danske arbejdspladser.

SO₂-mæssigt mener man jo i rapporten, at der mangler 15.000 t i, at vi kan leve op til de internationale kvoter, der er aftalt, og dér vil jeg bare igen erindre om, hvad jeg sagde under redegørelsesdebatten, at de 9.000 kan man altså hive i land via Avedøre 2. Jamen så var det da en idé at gå den vej. Med respekt for høringer og alt det dér er det da i alt fald en bedre måde at gøre det på end at bringe arbejdspladser i fare.

Jeg vil godt sige meget firkantet, at efter CD's opfattelse er Dithmerudvalget alt, alt, alt for forelsket i afgifter. De har efter vores opfattelse koncentreret sig for meget om det ene middel i forhold til alt andet, og de er efter min opfattelse også ulogiske i deres fremstilling.

Hvis vi igen tager CO₂-afsnittet, så påstår man, at målet for CO₂-nedbringelsen både kan nås gennem administrative virkemidler og afgifter.

Derefter siger man en halv side senere, at anvendelsen af kvoter og påbud har en stor og meget sikker virkning for nedbringelsen og udslippet, og alligevel konstaterer man så igen en halv side efter, at i øvrigt mener man, man skal bruge afgifter.

Se, det kan da godt være, at man synes ved skrivebordene, at det var logisk. Men det er ikke logisk for en politiker at sige, at der er dette valg – rose det ene af valgene og så vælge det andet. Vi synes som sagt, at man har valgt afgiftsmodeller for afgiftsmodellernes skyld, og det vil vi gerne advare meget mod, og det er derfor, vi er meget skeptiske over for de modeller, der foreligger.

Vi vil nemlig gerne have grønne afgifter. Men grønne afgifter skal være et af flere virkemidler for at nå det miljømæssige mål. Vi vil tage udgangspunkt, som også ministeren har sagt tidligere i dag, i, at vi skal nå det miljømæssige

mål, og så må vi vælge de instrumenter, som er mest positive.

Det er derfor, vi er lidt bange for den religiøse debat, jeg er lige ved at sige fra begge sider, både fra dem, der siger, at det skal være afgifter for enhver pris, og bestemt også fra dem, der siger, at det under ingen omstændigheder må være afgifter. Det er jo lige galt, for vi skal finde balancen.

Dér er det altså efter CD's opfattelse, at man skal lave aftaler med industrien, med store virksomheder, aftaler, der kan kontrolleres både gennem syn og alle de her forskellige fine ting, aftaler, som også har målpunkter hvert år eller hvert andet år, og hvor man så til industrien siger: Lever I op til de aftaler, så kommer der ingen afgifter til gengæld. Lever I ikke op til de aftaler, så kommer der afgifter.

Dette miks af aftaler og kontrol af, at der leves op til dem, og så en afgift er den måde, vi gerne vil have det til at fungere på, fordi vi faktisk tror, at det er en vej, hvor man både får det mest effektivt og får det bedste psykologiske miljø omkring hele det her spørgsmål, for pludselig bliver virksomhederne medarbejdende i stedet for, at de opfatter det som et modspil, og så er det naturligt, at vi gerne vil bruge de grønne afgifter som, lad os så kalde det straffeforanstaltning, hvis man indgår en aftale, som man ikke holder.

Jeg kan godt forstå, hvis der nogle steder er skepsis over for frivillige aftaler, for vi har set frivillige aftaler i tidens løb, som ikke alle sammen er blevet holdt. Men det behøver ikke nødvendigvis at betyde, at man ikke skal prøve igen, navnlig når man så bygger straffen, var jeg lige ved at sige, ind for ikke at holde dem.

Jeg kan da godt se på debatten i dag, at jeg igen er blevet skuffet over Venstre og De Konservative, skuffet over, at de er med til at skabe begrebsforvirring og stemningsforvirring omkring dagsordenen. Men jeg håber stadig væk, at der kan indgås et forlig, hvor Venstre og De Konservative er med. Jeg tror faktisk også, at det for sektorerne og for erhvervslivet og for de grønne afgifter som instrument er vigtigt, at man er med fra Venstres og De Konservatives side.

Men jeg kan da godt forstå, at Venstre og De Konservative har lyst til at drille en regering, som de ikke selv er medlem af, en regering, som de måske ikke engang kan lide. Derfor er det faktisk min opfattelse, at regeringen bør satse voldsomt på forhandlingerne med erhvervsliv-

vet, med industrien, dens organisationer og de store virksomheder. Men lad os da lave aftalerne med dem, og så vil jeg gerne se, om Venstre og De Konservative bagefter – når de aftaler med industrien er kommet i hus – tør stemme imod. Så lad os da gøre det på den måde, for hvis det politiske drilleri bliver lagt til side og man begynder at handle om, hvilke mål man skal nå, så er jeg overbevist om, at man kan nå meget langt ad den vej.

Med hensyn til transporten, som også er nævnt, vil jeg bare ganske kort sige, at afgifterne jo ligger fast til 1998, at skattereformen betyder, at mobiliteten på arbejdsmarkedet ikke må ødelægges ved, at man begynder at kaste sig over privatbilismen igen, og at vi da godt kan være med til at se på en forhøjelse af minimumsgrænserne for afgifter på benzin og diesel i EU. Men vi vil gerne understrege, at der er ét instrument, vi i virkeligheden synes regeringen skulle skibe sig ind på, nemlig en nedsættelse af registreringsafgiften. Og det hænger sammen med, at kan man gøre vognparken nyere og mere miljøvenlig, så er man også med til at begrænse en række af miljøgenerne. Så hvis man kan lave et eller andet miks her, er det nu ikke så ringe endda.

Så vil jeg da godt skibe mig ind blandt de mennesker, der mener, at man i forhold til miljøafgifterne i EU bør have flertalsafgørelser. Det er i dansk interesse, det bliver sådan, men under den forudsætning, at det er ud fra miljømæssige og ikke fiskale hensyn. Men altså, når det er miljømæssigt begrundede afgifter, burde det være ved flertalsafstemninger.

Og så endnu engang: Vi vil ikke jagte privatbilismen. Jeg synes nok, der har været sådanne undertoner også her i debatten, og jeg tror faktisk, at det vil være ødelæggende for det danske arbejdsmarked, hvis man gjorde det. Men omvendt er vi altså indstillet på i EU at sørge for, at der er en mere fælles politik dér.

For så igen at vende tilbage til de grønne afgifter generelt, så synes jeg, det er forkert, når det i debatten bliver fremstillet, som om industrien, virksomhederne, har et ønske om at bruge så meget energi som muligt, sende så meget CO₂ af sted som muligt og svine så meget som muligt. Det er altså en kendsgerning, at de danske virksomheder er omkostningsbevidste og også sparer på energien, fordi de derved kan spare penge.

Når jeg rejser rundt og hører, at her har man investeret ½ mia. kr., her har man investeret 1

mia. kr., her har man investeret 100 mio. kr., her har man investeret 50 mio. kr. i nye rensningsanlæg, i et mere effektivt både det ene og det andet, så er det jo ikke noget, virksomhederne gør hverken for miljøet eller de blå øjnes skyld, det er da selvfølgelig, fordi det også kan være med til at spare penge. Og derfor må vi ikke straffe de virksomheder, som allerede har bragt deres energiforbrug voldsomt ned, og dermed kaste Danmark ud i en situation, hvor vi, fordi vi skal være så miljømæssigt gode, så altså også er i gang med at underminere arbejdspladserne i Danmark.

CD vil gerne nå målet, CD vil også gerne bruge midlerne, men vi vil altså gerne have et dansk samfund, hvor man også for fremtiden kan have et producerende erhvervsliv.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal holde mig til dagsordenproblematikken og har ikke ellers yderligere kommentarer til hr. Peter Duetofts indlæg.

Hr. Peter Duetoft gentager en usandhed fra tidligere på dagen ved at sige, at V og K vil skabe begrebsforvirring vedrørende dagsordenen.

Nu har det jo fundet sted på den måde, som jeg tidligere har nævnt, at der har været forhandlet. Regeringen er kommet med sit dagsordensforslag, hvor vi sagde: Jamen så lad os kigge på det, og lad os så skifte en enkelt sætning ud, så er det overstået, og så er vi enige. Men man forhandler jo ikke ved at komme med en dagsorden, som man overhovedet ikke vil flytte et komma i. Det er ikke den måde, hvorpå man forhandler med V og K og sandsynligvis heller ikke med Z, så vi har ikke skabt spor begrebsforvirring på noget tidspunkt – måske for hr. Duetoft? Ja, hr. Duetoft nikker.

Jeg ved ikke, hvem der har skabt mest begrebsforvirring her i dag fra talerstolen; det er muligt, jeg har, men hr. Duetoft har bestemt også.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Vi har endnu 3 forespørgsler tilbage, så jeg skal begrænse mine bemærkninger til et minimum og også denne gang sige tak for en – synes jeg – spændende og god debat.

Der har været mange gode indlæg. Jeg synes imidlertid ikke, der er nogle af indlæggene, der har rokket ved den vurdering, som regeringen har lagt frem, nemlig at der er en manko i opfyldelsen af målet på de 20 pct.s reduktion i år 2005.

Vi har her i eftermiddag beundret tryllekunsternes ekvilibristiske forsøg på at borttrylle dette reelle problem, men desværre har resultatet ikke stået mål med den kunstneriske udførelse af disse forskellige numre; der er ikke kommet tungtvejende argumenter frem, som tilbageviser dette.

Jeg skal tage et enkelt argument, som hr. Hansen-Nord var inde på – jeg vil gerne uddybe det under udvalgsarbejdet og bare give et foreløbigt svar nu – og det er spørgsmålet om de 0,5 og de 0,7 eller 0,75 i energieffektivitet. Der er redegjort for det i rapporten fra Dithmerudvalget fra april 1994, »Grønne afgifter og erhvervene«, side 52. De 0,5 pct., som er fælles for Danmark og udlandet, er de almindelige teknologiske spring, der sker erfaringsmæssigt; det svarer nogenlunde til 0,5 pct. De resterende 0,2 eller 0,25 pct. er de politiske omlægninger i energiforsyningsbilledet, der gennemføres, eksempelvis større anvendelse af kraftvarme, men det altså ikke udtryk for en højere teknologisk udvikling i Danmark end i andre lande, og det er naturligvis derfor de 0,5, man skal regne ind. De 0,2 eller 0,25 er på en række andre områder forudset i »Energi 2000«.

Vi har desværre ikke endnu på alle punkter truffet de politiske beslutninger, og det er derfor, regeringen har annonceret, at der ud over drøftelsen om de grønne afgifter er behov for yderligere beslutninger, og det vil vi komme med i den reviderede energiplan inden årets udgang. Det er bare for at opklare misforståelsen på dette punkt i forhold til hr. Hansen-Nord, men jeg vil gerne uddybe det over for udvalget, ligesom jeg meget gerne vil fremlægge alle de beregninger, der ligger til grund for vores skøn i forhold til CO₂-udslippet.

Så skal jeg sige til hr. Duetoft, der – oven i mange interessante bemærkninger, som jeg ikke har grund til at anfægte – fremførte en nok så harsk bedømmelse af Dithmerudvalgets arbejde. Der vil jeg for det første sige til hr. Duetoft, at udvalget jo har arbejdet efter direktiver nedlagt af regeringen såvel i udvalgets oprindelige kommissorium som i regeringsgrundlaget, hvad udvalget jo også gør opmærksom på. Hr. Duetoft har fuldstændig ret i, at udvalgets opgave ikke har været at løse de politiske problemer, men har haft en opgave, som jeg synes man har løst godt, nemlig at beskrive en række byggeklodser, en række modeller, en række scenarier, og vise konsekvenserne af de forskellige forslag, så der er et godt grundlag for de politiske overvejelser.

Jeg forstod også på hr. Duetoft, og det er jeg faktisk enig med ham i, at dér, hvor svagheden er, fordi dette selvfølgelig er svært at løse alene via afgifter, er i forhold til de energitunge virksomheder. Og dér har regeringen for længst – og det har ikke kun hr. Duetoft, men stort set alle partier, der har haft ordet her i dag – været åben over for at diskutere, hvordan man kunne kombinere afgifter, aftaler og energisyn i en blanding, der på samme tid fremmer en energieffektivitet i disse virksomheder, uden at det slår deres økonomiske grundlag i stykker, uden at arbejdspladserne forsvinder fra Danmark. Og derfor ser jeg egentlig efter at have lyttet til debatten i dag med en vis fortrøstning på de kommende forhandlinger.

Det store spørgsmål er jo imidlertid, om Venstre og De Konservative overhovedet vil være med til at drøfte grønne afgifter. Der har jo været lidt forskellige meldinger i dag, idet jeg forstod, at fru Eva Møller var ked af nogle af modellerne i Dithmerudvalgets rapport, men i øvrigt var principiel tilhænger af at bruge grønne afgifter.

Hr. Martin Glerup har jo allerede citeret hr. Per Stig Møller, der sagde, at Dithmerudvalgets arbejde jo ikke var andet end resultatet af det, som hr. Brixtofte og han selv havde sat i gang i sin tid, og at der altså var kontinuitet. Det takker jeg fru Eva Møller for at hun har gjort klart her i dag. Jeg synes i øvrigt, at en række af de betragtninger, hun gjorde gældende om de grønne afgifter i forhold til erhvervslivet – nu håber jeg ikke, hun bliver fornærmet – lige så godt kunne være sagt af et medlem af den nuværende regering. Det var kloge og fornuftige betragtninger om anvendelsen af grønne afgifter.

Hr. Hansen-Nord er ikke i dag – i dag – kommet med en tilsvarende tillidserklæring til de grønne afgifter. Men alle, der har fulgt den offentlige debat, ved også, at hr. Hansen-Nord er kyndig på området og konstruktiv i en forhandlingssituation. Så det, det drejer sig om, er jo faktisk for de to partier at gøre op med sig selv, om de ønsker at deltage i forhandlingerne eller ej. Jeg kan kun være enig med hr. Duetoft, når han kommer til det resultat i forhold til den af hr. Martin Glerup foreslåede dagsorden, at når man vælger at stemme nej til den dagsorden, som jo bekræfter målsætningen, som vi har været enige om og har været fælles om, og som konstaterer, at det, der er en kendsgerning, nemlig at nu forhandler vi om opnåelse af måle-

ne omkring de midler, der er nødvendige, herunder grønne afgifter på erhvervene, så sender man naturligvis et negativt signal.

Men alle har jo lov til at blive klogere, og det bliver i hvert fald ikke regeringen, der lukker nogen uden for drøftelserne. Det må de i givet fald gøre selv. Regeringen vil lægge op til et fornuftigt samarbejde. Det er en svær opgave at løse. Det er svært at klare de store miljøudfordringer, samtidig med at vi ikke slår beskæftigelsen i stykker, men tværtimod fremmer en fornuftig udvikling i det danske samfund. Og regeringen ser da gerne, at vi er så mange som muligt til at løse denne opgave.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det, der kalder mig op, er ministerens kommentar vedrørende energieffektiviteten herhjemme. Jamen altså, det eneste, jeg sådan set beder om, er, at man bruger de tal, som man de sidste 5 år har kunnet fremvise, som grundlag for det, der har fundet sted i Danmark. Går man ind og bruger de tal som grundlag og ikke nogle teknologiske spring og andet trylleri – nu tror jeg nemlig, det er ministeren, der begynder at trylle – så er situationen jo den, at problematikken er løst.

Jeg har selvfølgelig ikke noget bud på, hvordan energieffektiviteten vil være de næste 5 år – den usikkerhed må der være forbundet med det – men jeg må dog spørge mig selv: Hvis vi de forrige 5 år har kunnet ligge på det niveau, hvad skulle så være til hinder for, at vi også kan gøre det de næste 5 år? Og så er en ret stor del af debatten i dag overstået. Så er mine trylleries i hvert fald lykkedes. Og så har jeg slet ikke taget alle de andre gode ting, jeg havde, med – dem skal jeg ikke begynde at gentage her – men mit manuskript kan blive uddelt til regeringen, og så kan man jo studere det nærmere.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Ministeren sagde, at alle kunne blive klogere, og jeg forstod, at det var regeringen på vej til, idet regeringen ville kunne gentage en lang række af de bemærkninger om afgifter, som jeg er kommet med her. Jeg vil gerne sige, at jeg mangler så stadig væk at se dette afspejlet et eller andet sted på tryk, men da jeg også gentagne gange i dag har forstået, at Dithmerrapporten er et embedsmandsudspil og ikke et regeringsudspil, så går jeg ud fra, at de pæne konservative

bemærkninger om, hvordan afgifter, hvis de bruges, skal være indrettet, vil komme til at afspejle sig i regeringsudspillet.

Jeg skal bare nævne, at noget af det, der for os er væsentligt, er, at de ikke må være konkurrenceforvridende, de ikke må forøge skattetrykket, de skal være adfærdsregulerende, de skal kunne undgås, når man opfylder miljønormerne, og endelig skal erhvervslivet have en passende tid til at leve op til dem og til de målsætninger, der ligger bag.

Anni Svanholt (SF):

Jeg vil gerne sige tak for en lang og god debat, og det er jo mange hjørner, vi alle sammen har været ude i i dag. Men debatten om de meget store udfordringer, vi står over for, har jo også afspejlet sig på den måde, at Venstre ikke vil anerkende den situation, vi står i, og De Konservative vil ikke rigtig vedkende sig de midler, der skal til. Og Fremskridtspartiet vil slet ikke se alvoren i øjnene. Man kan sige, at de partier har i dag faktisk fuldstændig meldt sig ud af den forhandlingssituation.

Det er så heldigvis sådan, at vi i dag har fået mange tilkendegivelser fra regeringspartierne og også fra ministeren, der går på, at nu skal der tages fat om de her spørgsmål, nu skal der altså virkemidler til, der dur til noget.

Jeg vil gerne sige ministeren tak for, at det er blevet bekræftet, at der mindst er en manko på 6 pct. i opnåelse af CO₂-målet, og at der er tale om ...

Anden næstformand (Henning Grove):

Må jeg bede om ro i salen.

Anni Svanholt (SF):

... at de 5 pct. i CO₂-reduktionen skal komme ind ved grønne afgifter og med forventninger om, at de skal træde i kraft d. 1. januar 1996. Vi er meget glade for, at dét i dag er tilkendegivet.

Derudover er der også givet tilsagn om, at der vil komme en energiplan senest med udgangen af 1995, som vil tage fat på en lang række emner: Vedvarende energi, elkongvertering, sol, elenergi- og energibesparelser osv. Alle de temaer er vigtige og helt nødvendige for, at Folketinget senere vil kunne opleve, at vi når det mål, som skal nås. Det er vi meget tilfredse med at dagen er mundet ud i.

Vi havde naturligvis gerne set, at man kunne samles om SF's dagsorden, som giver udtryk for det. Men på baggrund af de klare tilkendegivel-

ser, vi har fået fra ministeren i dag, så støtter vi gerne den motiverede dagsorden, som regeringen har foreslået.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 38 af Martin Glerup (S), Elsebeth Gerner Nielsen (RV) og Peter Duetoft (CD) (se foran) vedtoges med 64 stemmer (S, SF, RV, EL og CD) mod 48 (V, KF og FP).

Hermed var følgende forslag bortfaldet: Forslag om motiveret dagsorden nr. D 37 af Anni Svanholt (SF) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 17:

Forespørgsel til skatteministeren og miljø- og energiministeren: »Hvad agter regeringen at gøre nationalt for at fjerne den konkurrenceforvridende danske CO₂-afgift?«

Af Peter Hansen-Nord (V), Eva Møller (KF) og Kim Behnke (FP).

(Forespørgslen anmeldt 25/11 94. Fremme af forespørgslen vedtaget 1/12 94).

Begrundelse

Peter Hansen-Nord (V):

Vi er nu kommet så langt i dagens tekst, at de efterfølgende forespørgsler jo ligner den, vi nu har brugt 4-5 timer på - det *har* vi opdaget i Venstre. (Munterhed).

Anden næstformand (Henning Grove):

Også på ministerbænkene skal der være ro, og vi skulle helst være færdige i aften.

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil gerne slå fast, hvilket man også kan se på nummeret af forespørgslen, at det selvfølgelig er den, der er fremsat allerførst af samtlige forespørgsler. Det er en gammel sag, hvor vi i god tid har forberedt os på, at regeringen måtte